Askerî Çözümlerin, Güvenlik Bağlamında Gerekliliği ve Geçerliliği

Cumali ÖZBEK
Political Science and International Relations
M.A.

Giriş

Askeri çözümlerin güvenliği önlemedeki başarısı ve geçerliliği günümüz koşullarında değişime ve dönüşüme uğramıştır. Güvenlik kavramı ve güvenlik algısı üzerinde yaşanan değişimler ve dönüşümler devlet ve birey güvenliğinin de yorumunu değiştirmiştir. Askeri çözümlerin tehditleri ortadan kaldırması yönünden başarısı günümüzde de halen tartışmalı bir konudur. Ancak günümüz koşullarında askeri güç; caydırıcılık için kullanılmakta ve terörizm gibi güvenlik tehditlerine karşı sık sık kullanıldığı gözlemlenmektedir. Güvenlik üzerinde yaşanan dönüşümler ve güvenlik algısının günümüzde bireye doğru yaklaşması ve küreselleşme askeri çözümlemeleri çoğu noktada etkisiz hale getirmiştir. Bu anlamda güvenliğin yapısındaki değişimler Kopenhang Okulu'nun da savunduğu askeri tehditlerin artık toplumlar için tek güvensizlik kaynağı olmadığı düşüncesi ile örtüşmektedir.

Güvenliğe Yönelik Yaklaşımlar

Askeri çözümler ile güvenliğin değişiminin anlaşılabilmesi için güvenlik kavramına yönelik yaklaşımların incelenmesi ve öncelikle birey devlet açısından yorumlanması gerekmektedir. Çünkü güvenlik algısı ve yaklaşımları geçmişten günümüze birçok değişim geçirmiş ve güvenliğin amacı sorgulanmıştır. Güvenlik eski tarihlerden günümüze kadar birçok tanım ile açıklanmaya çalışılmış ve bir teori etrafında incelenme gereği duyulmuştur. Bu bağlamda güvenlik kavramından yola çıkılarak klasik düşünürlerin fikirleri yorumlanmıştır.

Güvenlik; temelde risklerden uzakta olma ve güven içerisinde yaşama halidir. Bu durumun hem bireyler hem de devletler için aynı amaç içerisinde yorumlanması güvenliğin yorumu hakkında tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Hobbes'un "insan insanın kurdudur" önermesiyle açıkladığı "doğal yaşam hali" teziyle, temel aktörler olan ulus-devletlerin birbirleriyle ilişkilerini ve davranış modellerini yorumlayan Machiavelli'nin "amaca giden her yol mübahtır" düşüncesi bir tarafın güvenliğini inşa ederken diğer taraf için güvensizlik ortamına zemin hazırlamıştır. Bu önermeler ise güçlü olma, hırs, bencillik ve şüphe ile gelişmiş ve çatışmaları doğurmuştur. Klasik dönem düşünürleri n bu fikirleri hem iktidar hem de devlet açısından güç askeri bir anlam taşımaktaydı. Bu nedenle güvenliğin askeri çözümler ile sağlanmaması düşüncesi hakimdi. Tarihi akış içerisinde Thucydides ile başlayan, Machiavelli ve Hobbes ile süregelen, Carr, Morgenthau, Waltz ve Huntington gibi düşünürler ile bu durum devam etmiştir (Sandıklı, 2012). Ancak dünyanın, ulusların yaşadığı savaş deneyimleri bu fikirlerin değişmesine ve eleştirilmesine neden olmuştur. İnsan doğası üzerinden başlayan

tartışmalar zamanla ortaya çıkan teorisyenler tarafından eleştirilmiştir. Bu eleştirilerin temeli birey ve devlet güvenliği etrafında güvenliğin değişmesiyle yeni bir yapıya ve yorumlamalara bürünmüştür. Güvenliğin değişmesi ve devletten bireye doğru yönelmesi ile güvenlik çözümlemelerinde de değişikliklere neden olmuştur. Güvenliğin sağlanmasında ilk seçenek olarak askeri müdahalelerin düşünülmesi ve tehditlerin askeri yöntemler ile önlenmesi durumu güvenliğin değişmesiyle birlikte askeri seçenekleri imkânsız kılmaktadır. Bu anlamda Joseph Nye; güvenliğin sağlanmasında karşılıklı bağımlılığın yarattığı ağlar askeri müdahaleleri engellediğini savunmuştur. Örneğin; internet/siber güvenliğinin azalması ve bireylerin tehdit algısının yükselmesi askeri müdahaleler ile çözülemez (Nye, 2014). Aksine küreselleşme, karşılıklı bağımlılıklar, kültürler ve teknolojiler askeri çözümlerin önemini çoğu alanda etkisiz hale getirmektedir. Askeri çözümlerin günümüz koşullarında en fazla kullanıldığı alan terörizm ve onun oluşturduğu tehditlere karşı yaşanmaktadır. Ancak yeni dönemde bu tehdit algısı artık silah ve askeri alandan internete, sosyal medyaya veya toplumların kültürel değerlerine doğru bir yönelim şeklinde değişikliğe uğramıştır. Terör saldırıları ve tehditlerinde de değişimler meydana gelmiş ve ortak değerlere yönelik tehditler şeklinde dönüşüm geçirmiştir. Bu durum savaş ve askeri müdahalelerin kapsamını azaltmıştır. Gelişen ve değişen sistemler güvenliğin yorumlanmasını ve tehdit algılarını da değiştirdiğinden gelecekte geçerliliğini koruması zorlaşacaktır. Günümüz koşulları düşünüldüğünde askeri çözümlerin halen kullanıldığı ve bir süre daha geçerliliğini koruyacağı görülmektedir. Ancak bu durum hızlı değişim ge gelişmeler ile birlikte gelecekte de geçerliliğini koruyabilme durumunu sorgulatmaktadır. Bu nedenle güvenlik üzerinde meydana gelen değişimler ve tehdit algılamaları zamanla askeri çözümlemeleri etkisiz hale getirecektir.

Uluslararası ilişkilerde güvenlik kavramı üzerinde birçok tartışma yapılmış ve değişen dünyanın getirdiği algılar da teorisyenler tarafından anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Bu anlamda Nye ve Keohane gibi düşünürler güvenliği anlamlandırırken sert güç ve yumuşak güç kavramlarından bahsederek güvenliği ser ve yumuşak güvenlik adı altında inceleme gereği duymuşlardır. Sert güç (hard power) olarak askeri güç, ekonomik güç kastedilirken yumuşak güç (soft power) olarak ise kültür, turizm, söylemler ve karşılıklı ilişkiler ağları incelenmiştir (Keohane & Nye, 2015). Daha sonra eleştirel kuramcılar da güvenlik tartışmalarına dahil olmuş ve güvenliğin dönüşümünün yorumlanabilmesi için güvenliğin amacı sorgulanmıştır.

Eleştirel kuramcılar, güvenliğin "kimin için olduğu" ve "hangi çıkarlara dair bir tehdit algısıyla şekillendirildiği" sorularını yönelterek kavramın göreceliliğine vurgu yapmışlardır. Uluslararası İlişkiler disiplininde güvenlik ile ilgili tartışmalar güvenliği askerî anlamda tanımlayan ve güvenlik gündemini "dar" bir biçimde ele alan geleneksel yaklaşım ile bu gündemi daha geniş bir biçimde yorumlayan yeni/eleştirel yaklaşımlar arasında yaşanmıştır. Bu anlamda geleneksel güvenlik anlayışı, askerî güvenlik açısından tek meşru aktör olarak devleti öne çıkaran bir düşünce etrafında oluşturulmuştur.

Güvenlik Algıları Üzerinden Örnek Olay İncelemeleri

Güvenliğin yeniden yorumlanması ve değişimler tehdit algılarındaki değişimler ile açıklanabilir. Uluslararası sistemin anarşik yapısı çerçevesinde kavramsallaştırılan devlet merkezli ve askerî odaklı güvenlik anlayışı Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte yeniden ele alınmaya başlanmıştır. Bu durum güvenliğin dar anlamdan daha derin ve detaylı bir açıdan

incelenmesini gerekli kılmıştır. Örneğin nükleer silahların geliştirilmesi üzerinden duyulan kaygılar ve tehditler her toplum için aynı etkiyi yaratmamıştır. İran'ın nükleer güce sahip olması ile Kanada'nın nükleer güce sahip olması uluslararası toplumda farklı düzeylerde algılara neden olmuştur. Bu durum daha çok kimlik üzerinden açıklanırken aslında tehdit algılarındaki değişimler ve güvenliğin biz ile ötekiler arasında yeni bir anlayışa bürünmesine neden olmuştur. Böyle bir durumda askeri çözümlerin İran'a yönelik uygulanması uluslararası toplumda meşru bir zemine oturtulabilir ancak bu durum kalıcı barış için bir çözüm olmaktan uzak olduğu da kabul edilmelidir. Irak örneği bu durumu özetler niteliktedir. Irak'a yapılan askeri müdahaleler ABD'nin güvenlik kaygılarının bir sonucudur. Bu kaygılar askeri müdahale ile çözülmeye çalışılsa da günümüzde tehditlerin ortadan kalkmadığı ortadadır. Askeri müdahaleler güvenliğin bölünmesine ve değişime uğramasına da neden olabilmektedir. Irak müdahalesinden sonra artan terör olayları ile sağlık sorunları üzerinden gelen tehditler güvenliğin bireye yönelmesine ve dönüşmesine neden olmuştur. Bu durum aşklında güvenliğin sağlanmasını daha da zorlaştırmaktadır. Bu nedenle askeri çözümlemeler günümüzde her ne kadar kullanılmaya devam edilse de güvenliğin sağlanmasında ve çözümünde etkisi tartışmalıdır. Değişen dünya ve küreselleşme ile birlikte gelecekte askeri çözümler güvenliğin birçok alanına neredeyse hiç etki edemeyecek duruma gelecektir. Örneğin askeri müdahale sonrası yaşanan sağlık veya çevre güvenliği askeri yöntemler ile çözülemez. Bu durumda tehdit algısının sadece devlet odaklı olmadığı bireylere de ulaştığı ve doğal olarak devletlere de etki ettiği görülmektedir (Ağır, 2011).

Sonuç

Askeri çözümler günümüzde her ne kadar caydırıcı bir yöntem olarak kullanılıyor olsa da gelecekte güvenliğin dönüşümüne bağlı olarak önemini kaybedecektir. Askeri çözümler güvenlik bağlamında Waever'ın ve Kopenhang Okulu'nun yaklaşımına göre daha çok beka sorunu etrafında ortaya çıkmaktadır. Bu durum karşısında güç kullanımını meşrulaştırılarak çözümler bulunmaya çalışılmaktadır. Ancak küreselleşme ile birlikte din, çevre, ekonomi, ideolojiler gibi günümüz siyasetine damga vuran olguların yapısındaki değişimlerin de beka sorununu ortaya çıkarabileceği ortadadır. Bu nedenle beka sorunsalı üzerinden askeri müdahalelerin din, çevre, ekonomi, ideolojiler gibi alanlarda uygulanması zordur. (Waevera, 2003) Çünkü din, çevre, ekonomi gibi günümüz siyasetine damga vuran olgular, güvenlikleştirmeye farklı boyutlar kazandırmıştır. Özellikle teknolojinin gelişmesi, iletişim ağları ve karşılıklı bağımlılıklar hem güvenlik hem de tehdit algılarında değişimleri beraberinde getirmiştir. Askeri çözümler özellikle terörizm karşısında her ne kadar geçerliliğini korusa da tehditlerin coğrafyadan bağımsız ve düzensiz bir şekle bürünmesi ile askeri çözümlerin gelecekteki etkisini azaltacaktır.

Kaynakça

Ağır, B. S. (2011). Güvenlik Kavramını Yeniden Düşünmek:Küreselleşme, Kimlikve Değişen Güvenlik Anlayışı. *Güvenlik Stratejileri*(22), 97-131.

Keohane, R., & Nye, J. (2015). Güç ve Karşılıklı Bağımlılığı Yeniden Ele Almak. *Uluslararası İlişkiler Dergisi, 12*(46), 79-104. https://www.uidergisi.com.tr/wp-content/uploads/2016/06/46-5.pdf adresinden alındı

Nye, J. (2014, 08 12). Joseph Nye ile Mülakat:Siber Güvenlik, Siber Güç ve Siberuzayın Geleceği Üzerine. (R. Güner, Röportaj Yapan) 11 03, 2019 tarihinde https://www.academia.edu/37696368/Joseph_Nye_ile_M%C3%BClakat_Siber_G%C3%BCvenlik_Siber_G%C3%BC%C3%A7_ve_Siberuzay%C4%B1n_Gelece%C4%9Fi_%C3%9Czerine adresinden alındı

Sandıklı, A. (2012). Teoriler Işığında Güvenlik, Savaş, Barış Ve Çatışma Çözümleri. *BİLGESAM Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayınları*, 3-449. http://www.bilgesam.org/Images/Dokumanlar/0-81-2014021736teorilerisiginda.pdf adresinden alındı

Waevera, O. (2003). Securitisation: Taking stock of a research programme in Security Studies. *Copenhagen Peace Research Institute*. https://docplayer.net/62037981-Securitisation-taking-stock-of-a-research-programme-in-security-studies.html adresinden alındı

Democratic Approach in Middle East: The Cacotopia

Ümit Çağlayan ARSLAN

Political Science and International Relations

M.A.

In order to analyse the probability of Democratic governance in Middle East, it is essential to commence with the profound comprehension of the norm, how it functions and how it is reflected in the modern times. Thus, this paper will firstly focus in depth the meaning, evolution and the current situation of Democracy before proceeding to the probability of its existence in the aforementioned geography of Middle East.

Standing as one of the most controversial and widely variant type of governance, Democracy, today, is accepted by many nations as the most favourable system in regards to modern values. The term originates from ancient Greek. It is simply the combination of two words; *Demos*, which is translated as *the people* and *Cratus*, which is *the power*, hence directing towards an approach which emphasizes the power of the people. However, this broad sense requires further elaboration as many governance systems - including socialism, communism and to a certain extent, even elitism - might reflect to this explanation. According to United Nations, Democracy has certain elements that need to be fulfilled: A parliament that checks and balances the Democratic thrive, a structure that focuses on certain values including the human rights, impartiality, functioning institutional foundations that ensure justice and security, freedom of expression and association, an electoral management and support to disadvantaged groups that are today considered to be women, children & people with disabilities. Despite specifying the notion to a certain degree, this statement is still improbable to explain the Democratic governance; not because of the lack of etymological research but rather the missing

of procedure-wise advancement. Democracy is, in its nature, variant and as it is favoured by numerous countries in the world, hence it, much like an organism, evolves constantly and adapts according to the circumstances. There, however, are certain classifications of the notion that are acknowledged by the majority. Thus, it is essential to analyze each of these aspects in order to reach a conclusion in regards to Democratization of Middle East.

The first Democratic system that comes to mind is the Direct Democracy. Standing on the rather liberal scale, Direct Democracies refer to citizens voting for the policies. This variant of Democracy seems to work in rather small countries where the community has a homogenous structure; making it obsolete to function in Middle East, a geography with a community that is, despite having a racial majority with the common fundamental perspective, immensely fragmentized. Furthermore, the geographical concept of Middle East is far fetched from small; from Casablanca to Kashmir, the geography is vast; *ergo*, impossible to apply such a system for this region.

The aforementioned structure of Middle East conveys the research towards Participatory Democracy, where the community is divided in small networks and all of these networks focus on the domain of a specific profession; making it carry the characteristics of expertise government. This, as well, would not be favourable for the geography. This only applies to geographies where certain revolutions and reformations did occur and had a significant resolution; making the community to grasp the importance of certain values. However, the closest occurrence Middle East experienced to a Renaissance was the Yasemen Revolution; an uprising that devastated all and out of many, only Tunisia had a positive outcome that is still fragile and unstable.

On the liberal scale, two similar varieties of Democracy still stands; Parliamentary Democracy and Representative Democracy. Both of these systems refer to a formation of cabinet, aiming to include all members of society to be presented while impoverishes the acting President. The ancient and modern history have demonstrated that the geography of Middle East tends to prefer rather strong figures as leaders, as stated by Montesquieu's *Theory of Climates*. Furthermore, as the region is fragmentized in a major scale, a parliamentary system would slow down the bureaucracy and it would be the least harmful outcome of this structure. On the other hand, the other possibility still stands, the *Wall of Power* as explained by Hegel can appear in a variety of scenarios; from elitism to massacres and attempts of extermination due to marginalisation and outcasting, as it is currently happening in Syria and partially, in Yemen as well.

As the authoritarian tendencies are still the norms of Middle East, from a Democratic perspective, two classifications remain possible for Middle East; Authoritarian Democracy and Islamic Democracy. Both of these systems have one thing in common; unquestionable power of the ruler. Despite one standing as an abstract form of ruler meanwhile the other is an individual, both systems acquire and preserve the ultimate power; the checks and balances might exist and constitutionally, there might be the division of powers however in most cases, both systems do disregard it.

The original question answer can be delivered through the data acquired so far. In a sense, it is possible to establish a Democratic governance in Middle East, if, by Democracy, we are referring to not only the western approach but Democracy in a general term. The governance system of Democracy has more than 3,000 years of existence and the modern approach was embraced only after the WWII, which is less than hundred years. Such an ancient notion cannot

be explained with one and fairly new aspect, as, for example, the original meaning was referring to an electoral systems where the people voted while excluding the slaves, peasants and women from mentioned group of 'people'. Today, this is called segregative elitism. Thus, the term does not have a consistent structure, from the perspective of political philosophy.

If, however, it is to be explained in order to profound the meaning, the geography of Middle East would embrace a non consolidated, fragile and rather authoritarian Democracy in contrast to what United Nations described while disregarding most of the elements of western approach, making it questionable whether it should be named as Democracy.

The Gap of State Formation Between the Middle East States and the Western States (in Modern History)

Saeed Baroud

Political Science and International Relations

M.A.

Abstract: The history of each state and circumstance of the formation of each country has a decisive role in its future and foreign policies. The formation of the western states led to democratic well-structured states. On the other hand; the formation of the middle east state was enforced by imperial powers against organic identity leading to fragile states with weak foreign policies. The state institutions in the middle east are either under-developed or being disabled by autocrats in the region. The paper states some recommendations for the middle-east state.

Keywords: state formation, state institutions, middle-east

Introduction

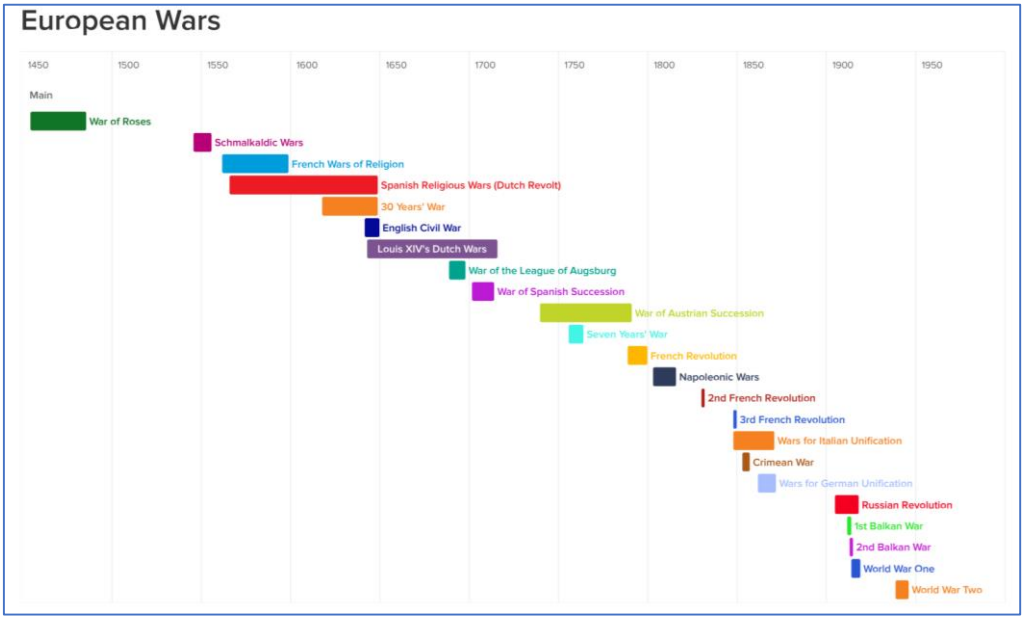
The modern states can be defined as follows: "a set of institutionalized forms of governance maintaining an administrative monopoly over territory with demarcated boundaries (borders), its rule being sanctioned by law and direct control of the means of internal and external violence". This definition describes the state as an entity of the level of the political system. It can also be generalized that: The state formation determines what a state wishes to do, while in reality, the institutionalization level of the state determines its true capacity to achieve its vision. This means; if we need to understand the state's domestic/international power; we need to analyze its formation an institutionalization.

The formation of states (historical context of each state) happens through stages from a (primitive) state to a mature (state of institutions). The formation of the state plays a key role in the final shape of the state as well as shapes the state both internal and external policies. Therefore, in order to understand the international relations of each State, it is essential to examine the historical course of statehood.

The first section of this paper discusses the formation of the Western states, especially Europeans, and trying to find any commonality. Then the same discussion is repeated in the second part but for the Middle East countries. From the information presented in the preceding two sections, the third section presents a simple comparison between the characteristics of the state's formation between the West and the Middle East. In conclusion; the gap between the two models is concluded, and highlight some recommendation.

Western States Formation and Institutionalization

The common social and political system in Europe during the 17th century consisted of three key elements: The Church, the nobility, and the peasantry. From that point; the European countries went into several levels of formation. Starting from the French revolution during the 18th century that called upon the end of the ruling of monarchies and replaces it with commonly known republics. A change that has been rolled over all Europe. By the 19th century; nationalism emerged and led to the formation of modern European states. Many of these wars were among European nations themselves. Yet; The wars with the ottoman empire and other Islamic dynasties played a major role in the formation of some European states. Below is an infographic for the timeline of the European war. The timeline ends at WWII; which marks the final shape of the current-day European states at its end-level of formation.

On the other hand; the formation of the United States resulted from independence wars from the colonial powers, namely; the British and Spanish kingdoms. The US formation moved from territorial colonized land-control; into a national state with a clear identity.

Along with the development of the western states; their institutions were also developing to match the desire for democratic change. The current political organization of Europe consists of a spectrum of various institutions; which can be categories in three main categories:

The systems of government of the EU can be divided into three types:

- Constitutional Monarchies: such as: Denmark, Spain, Sweden, and the United Kingdom.
- Federal Republics: Germany and Austria.
- Centralized Republics: Bulgaria, Czech Republic, Finland, Franca, Ireland, Italy, and Portugal.

The diagram below illustrates the rise of affective states in Europe; which is linked to the institutionalization of the state.

The Rise of Effective States in Europe

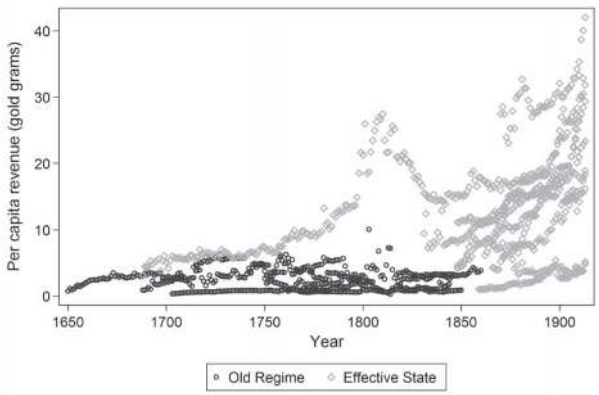

FIGURE 1
HISTORICAL EVOLUTION OF STATE CAPACITY IN EUROPE

Note: Data are for 11 historical polities. See text for further details.
Sources: Dincecco (2011), and Dincecco, Federico, and Vindigni (2011).

From all above; it can be arguably stated that: The modern identities of the major western European powers – Britain, France, Germany – were formed in conflict with each other and through endogenous state and economic growth. Its institutions have naturally developed to reflect the agreed-upon relation between the ruling authorities and the public to achieving welfare and the 'national interest'.

In the following section; the same aspects of state formation and institutionalization of the state are discussed in the middle east.

Middle East States Formation

In this section; the Middle East states are considered to be the Arabic states, Turkey, Iran, and Israel.

From history; The formation of the many modern-day middle east states has not been organic, but externally imposed. They emerged after the collapse of the ottoman empire in WWI and demolishing of the Hashimi/Arabic state dream, once promised by 'Lawrence of Arabia'. The basis of the formation of the middle east state was the result of external enforcements such as the Sykes-Picot Agreement and the Balfour Declaration. The imperialists-imposed state-boundaries mismatched the national factor; which led to a strong and continues conflict between the geographic borders and national identity. The imperialist also installed client elites in these newly formed states and created the power machineries. As a result; long after independence, the states are depending on external protection and resources provided by external powers or markets rather than raised domestically through consent. The three non-Arab exceptions; Iran, Turkey, and Israel; they all have less conflict between land boundaries and identity, where there are the Kurds in Iran and Turkey; while there are the non-Jews in Israel. Other than those; most of the middle east states deal with domestic instability due to supra-state identities; either PAN-Arabism or PAN-Islam.

In formation; the middle east states can be categorized into three main categories:

(A) National states (republics) formed/re-formed after the collapse of the ottoman empire; such as Turkey and Iran. The state institutions were inherited from the previous ruler, and have further developments to match the new republic state. The development of state institutions has

drastic changes linked with civil riots as in the Iranian revolution. Israel might fit into this category with the consideration of its colonialization nature and the necessary dependence on the US.

(B) National states (republics) formed post the colonial rule; such as Egypt and Syria. In these states; the states were institutionalized by colonizing countries. Many institutions soon became obsolete due to the sequencing military coups and the adoption of the "Leader dominant" model.

(C) Monarchy and Emirates formed on shared clan/history links; such as Saudi Arabia Jordan, and UAE. The institutions in these states have a wide spectrum from developed ones as in Jordan to very primitive ones as in Oman.

The above-mentioned overview of middle east state formation and institutionalization is to be compared in the next chapter with the European ones.

Comparison between West and Middle-East

First; it is must be noted that the comparison is based on general patterns since a more accurate comparison must be done at state to the state level with further details presented and discussed.

The comparison covers the three aspects of state formation:

(1) the circumstances of the state's initial composition:

In the European model; the states emerged from a national perspective relying on indigenous public sharing common language or ethnicity. The final shape of the territory of each state was finalized during inter-states wars. The United States, on the other hand, created its own national identity and claimed the land via wars with indigenous land-owners, then against imperial colonizing powers.

On the other hand; in the middle-east states, the majority of the states emerged from external imperial dictation for states that do not represent a common-identity with some exception. Many of the middle-east states struggle against supra-state identities.

In many middle east states; the local identities of tribe, ethnic community, religion, or clan might be supra-state identities, limiting the consensus on national citizenship. Good examples are Syria and Lebanon have been under a ruling entity; similarly; Egypt and Sudan. This is leading to conflict in local identity and territory. Some other states have had to contend with various alternate loci of identification, which were fostered by colonial rule. Arabian Gulf state as an example.

(2) The level of state formation (consolidation):

In general; the western states are "Consolidated states", with high levels of mobilization incorporated into strong institutions, enjoy both domestic support and military capabilities to support their foreign policies.

While in the middle-east; there are the "Traditional states" (landed oligarchies, tribal monarchies) such as Bahrain with both low levels of political mobilization and institutionalization. In this model; there is limited domestic opposition to foreign policies combined with limited ability to mobilize power for their foreign policies as well. There are also the "praetorian regimes" such as Syria and Egypt; who have insufficient institutionalization and resource mobilization with high domestic resistance. In this model, the policymakers try to contain internal instability by exaggerating an external enemy and invest in "national security" to oppress the public.

(3) Structural Type of the State:

While the dominant model of the western states is the democratic/pluralist model with well-structured institutions and public representation. Moreover; for the countries in the EU there is a double layer of structures: One for the state and one for the EU.

In the middle-east despite the domination of the authoritarian model; there are few democratic examples such as Turkey. Yet many structures under the authoritarian are being ineffective and serve the goals of the autocrat.

From this analysis; the Gaps at middle-east state leading to domestic/international weakness are (1) inconsistent identity. (2) dependency on external factors. (3) non-developed or disables institutes of the state.

Conclusion

The middle-east despite it is epicenter location still suffers from continuous external infiltrations. A brief comparison between the middle-east and western states based on their formation and institutionalization has identified the gaps in the state structure. The gaps require further analysis to be addressed by policymakers in each state.

Güvenlik Kavramının Analiz Düzeyi ve Analiz Birimi Kapsamında Değişimi

Cumali ÖZBEK
Political Science and International Relations
M.A.

Giriş:

Analiz seviyesi ve analiz birimi olarak güvenliğin dönüşümünde yaşanan değişimlerin temelinde; güvenliğin alt başlıklara ayrılarak içeriği ve yapısının değişmesi bulunmaktadır. Güvenliğin konusunun ve tehdit algısının değişmesi ile güvenlik; devletler güvenliğinden bireyin güvenliğine doğru yeni bir yol izlemiş ve güvenliğin konusunda da ciddi değişiklikler yaşanmasıyla birlikte bu kavram çoğulcu bir yapıya dönüşmüştür. Bu araştırmada güvenliğin bir analiz seviyesinden analiz birimine doğru dönüşümü ile yapısında meydana gelen değişimler uluslararası ilişkiler teorileri üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır.

Analiz Seviyesi ve Analiz Birimi Olarak Güvenlik Kavramı

Güvenlik kavramının değişimleri incelenmeden önce David Singer tarafından ortaya atılan analiz birimi ve seviyesinin kavramsal açıdan açıklamasının yapılması elzemdir. Analiz birimi problemi temel olarak neyin çalışılmakta olduğu veya çalışmanın aktörünün/aktörlerinin veya nesnesinin/nesnelerinin ne olduğu sorusu ile ilgilidir. Analiz birimi incelenecek olan konuyu veya bir varlığı ifade etmektedir. Bu yönüyle analiz birimi analiz seviyesinden ayrılmaktadır. Analiz birimi daha mikro anlamda incelenmektedir. Ayrıca Analiz birimi bir ulus

olduğu zaman, "ulusal tarih", dünya veya yerküre olduğu zaman "dünya tarihi" veya "evrensel tarih" olarak isimlendirilmektedir. Ancak Singer Uluslararası İlişkilerde analiz birimi olarak bireyi ihmal ederek daha çok ulus-devletler ve uluslararası sistem üzerinden açıklamaya çalışmıştır. Bu bağlamda güvenlik kavramının da bireysel güvenlikten uluslararası güvenliğe doğru bir yönelim içerdiği görülmektedir (Singer, 1971). Uluslararası ilişkilerde analiz seviyesi olarak Singer ; "A General System Taxonomy for Political Science" adlı makalesinde bireyden başlayarak dikey yolda uluslararası sistemin açıklanmasını kastetmediğini ve analiz seviyesini üç şekilde açıklamaya çalışmıştır. Singer'e göre; birincisi, karar-alıcılar seviyesi yani bireylerdir. Bu aşamada güvenlik kavramı birey açısından incelenmiş olup zamanla değişimlere uğramıştır. Birey üzerinden güvenlik daha çok feministler ve çevreciler tarafından dile getirilerek sağlık, çevre, gıda, gibi birçok birime veya birincil düzeye indirgenmektedir. Singer'ın aksine güvenliğin birey ihmal edilerek değil aslında bir bütün olarak incelenmesi gerektiğini düşünmekteyim. Bireyin güvenliğinden başlayan tehlike durumu aynı oranda devleti de ilgilendirmektedir. Singer analiz seviyesi olarak İkinci düzeyde ulusal seviyeyi işaret etmiştir. Uluslararası ilişkilerin ulusal seviyeden başlanarak açıklanmasını ve güvenlik bağlamında ulusal güvenliğin uluslararası güvenliğe de yanşayacağı kanısındayım. Bu durum bazı teoriler tarafından desteklenmekte ve eleştirilmektedir. Liberal düşünürler arasında yer alan Kant; ulusal düzeyde sağlanan barışın uluslararası sistemde de barışı getireceğini savunmuştur. Son olarak ise Singer; analiz seviyesi olarak sistemik seviyeden bahsetmiştir (Singer, 1971, s. 16).

Güvenlik kavramını birey, devlet ve sistem üzerinden incelenirken güvenlik kavramında da değişiklikler meydana gelmektedir. Analiz seviyesi olarak güvenlik daha alt başlıklara ayrılarak analiz birimlerine dönüşmüştür. Bu durum devletin güvenliği olarak başlayan analizlerde iç ve dış güvenlik kavramlarıyla ortaya çıkmış ancak değişen dünya ve yapı ile birlikte güvenlik kavramı birime indirgenerek; siyasi, ekonomik, sağlık, sosyal, gıda ve çevre güvenliği şeklinde analiz birimi olarak ortaya çıkmıştır. Devletin güvenliği üzerinden başlayan analizler güvenlik kavramında yaşanan değişimlerle birlikte birey ve devlet güvenliği altında birleşmeye başlamıştır. Bireyin güvenliği ile başlayan süreç bir noktada devletin güvenliğini de tehdit eder duruma gelmeye başlamıştır. Örnek olarak Çin'de yaşanan çevre kirliliği temelde bireyi tehdit etmekte ancak zamanla bu durum devletin de güvenliğini ve sürdürülebilirliğini tehdit etmeye başlamıştır (Sancak, 2013, s. 125).

Uluslararası İlişkiler Teorileri Açısından Güvenlik Kavrama Yönelik Yaklaşımlar

Uluslararası ilişkiler teorileri açısından güvenlik kavramının en yoğun tartışmaları realizm üzerinden olmuştur. Realizm teorisi uluslararası sistemin temel aktörü olarak devleti ortaya koyarak devletin güvenliğinin nasıl olması gerektiği konusunda tartışmışlardır. Devletlerin çıkarları ile hareket ettiği varsayımından yola çıkarak güç arayışını güvenliğin bir amacı olarak yorumlamışlardır. Realistlere göre çıkar çatışmalarının sonucu olarak savaşlar doğar ve savaşların da egemen devletlerin kendi güvenliği için gerekli olduğunu benimsemektedirler. Realist düşünürler ayrıca devletlerin mutlak kazançlardan çok göreceli kazançlarına önem vererek güvenlik ve güç durumunun devletlerin birbirleriyle kıyaslanmasıyla ortaya çıkacağını savunmaktadırlar. Bu kıyas ve rekabet devletlerin sürekli güç arayışında olmasını ve askeri gücüne güvenmesi gerektiği yorumlarına neden olmuştur. Realist düşünür ve teorisyenlerinin güvenlik algısı genel anlamda; sürekli bir güvensizlik ortamının

varlığı üzerine kurulmuştur. Bunun nedeni ise güvenlik ikilemi kavramı üzerinden açıklanmıştır. Güvenlik ikilemi; bir devlet kendi güvenliğini sağlama yolunda güçleniyorsa bu durum diğer başka bir devlet açısından güvensizlik veya bir tehdit olarak yorumlanabilmektedir. Bu nedenle realist düşünürler uluslararası sistemde sürekli bir güvensizlik halinden bahsederler (Aydın, 2004).

Liberal düşünürler realist düşünürlere kıyasla uluslararası sistemde devletlerin güç arayışından ziyade güvenliklerini sağlama amacında olması gerektiğini savunmuşlardır. Onlara göre; devletler arasındaki savaşlar yıkıcı etkilerinden ötürü faydasızdır. Bu nedenle güç arayışı içerisinde olan devletlerin çatışmalar neticesinde kayıpları da fazla olabilmektedir. Liberaller daha çok kollektif güvenlik sistemleri üzerinde durulması gerektiğini ve çok taraflı araçlar ile geniş katılım sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Liberal düşünürler güvenlik kavramı üzerinde dururlarken devletin bu noktada sorumluluk sahibi olduğunu belirtmişlerdir. Bireyin güvenlik ve özgürlüğünün korunmasında birincil aktör olarak devleti ortaya koymuşlardır (Yanık, 2016).

Marsistler ise sınıf mücadelesi ve birey üzerinde giderek güvenliği açıklamaya çalışmışlardır. Bireyin mülkiyeti üzerindeki güvenlik ve tehlike ile kapitalist toplumların yarattığı sömürüye karşı bir tepki olarak doğmuştur. Marksistler de realistlerin kabul ettiği güvenlik ikilemine benzer bir görüş geliştirmişlerdir. Bu görüş Kuzey -Güney veya Merkez Çevre olarak da yorumlanan ayrıma göre Kuzey'in güvenliği Güney'in güvensizliği anlamına geleceğinden bir güvenlik ikileminden bahsedilmektedir. Ayrıca Marksistler güvenlik kavramını ekonomi üzerinden açıklayarak gelişmiş ve az gelişmişlik üzerinden yorumlamaya çalışmışlardır (Uzgel & Bedirhanoğlu, 2016).

Feministlere göre güvenlik ise bireyi (kadını) merkeze alarak gelişmiştir. Bu teori temelde kadının özgürleşmesi veya özgürleştirilmesi üzerine kurulmuştur. Feminizm kadınlara karşı konulan kısıtları eleştirmiş, devlet ve uluslararası örgütler gibi yapıların güvensizliğin cinsiyet rolleri kazanmasında önemli birer etken olduğu savunulmuştur. Feminist güvenlik çalışmalarında savaşların kadınlar üzerindeki olumsuz etkiler ve cinsiyet temelli şiddetin tanımlanması ile mağduriyetin insan güvenliği üzerinden açıklanması üzerine odaklanmıştır. Güvenlik üzerinde yapılan analizlerde feminist yaklaşım, erilliğin güçle bağlantısı ve ilişkilendirilme biçimi ve bu gücün küresel politikada ne şekilde bir güvensizlik yarattığı üzerine odaklanmıştır. Bu yönüyle yapılan eleştiriler sonuç bulmuş ve uluslararası ilişkilerde "devlet temelli güvenliğin karşısında, bireyin güvenliğini öne çıkaran insan güvenliği yaklaşımı, 1994 yılında Birleşmiş Milletler Kalkınma Raporu'nun konusu olmuştur." (Aytaç, 2018, s. 12)

Eleştirel teorisyenler güvenliği incelerken, yaklaşımların devlet merkezli bir yaklaşımla yapıldığını ve güvenliği tepeden aşağıya doğru inen bir yaklaşımla tanımlamaya çalışılmasını eleştirmişlerdir. Onlara göre güvenlik bireyden başlayarak kültür ve kimliğin inşasıyla, aşağıdan yukarı bir analiz ile gerçekleştirilmelidir. Bireyi temel alan bu yaklaşım sosyal ilişkilerin insanlar üzerinde nasıl eşitsiz dağıldığını ve cinsiyet temelli hiyerarşilerin bireyler veya gruplar üzerinde nasıl olumsuz etkiler yarattığı incelenmiştir (Aytaç, 2018).

Uluslararası Güvenlikte Yaşanan Dönüşümler

Güvenlik kavramının geçmişi tarihsel çağlara kadar dayanmaktadır. Ancak bu kavram özellikle Birinci ve İkinci Dünya Savaşları ile birlikte ciddi tartışma konusu olmuş ve uluslararası ilişkiler teorilerine yansımıştır. Soğuk Savaş döneminde güvenlik kavramı sadece devletlerin askeri güvenliği değil aynı zamanda nükleer güvenlik, ekonomik, ideolojik ve siyasal güvenliğe kadar genişlemiştir. Ancak bu dönemde güvenlik temelde devletler üzerinde odaklanmış ve öncelikli olarak görülmüştür. Buradaki öncelikliden kasıt, bireyin veya devletin özgürlüğü mü güvenliği mi sorunsalında güvenliğinin ağır basması durumudur. Soğuk savaş dönemi ile birlikte gelişen ve değişen dünya güvenlik kavramının da daha farklı yorumlanmasına ve değişimler geçirmesine neden olmuştur. Bu anlamda en büyük değişim tehdit unsurlarının tek boyutlu olmaktan çıkıp asimetrik bir yapıya bürünmesidir. Çünkü önceler güvenlik daha çok devletler arası bir kavram olarak görülürken güvenlik, devletten örgüte veya devletten bireye doğru yeni bir yön izlemeye başlamıştır. Bu duruma örnek olarak 2001 yılında ABD'nin 11 Eylül saldırısını gerekçe göstererek bir terör örgütüne savaş açması gösterilebilir. Bu yönüyle bir devlet güvenlik gerekçesiyle bir örgüte savaş açmış olmaktadır. Terör saldırıları gibi düzenli olmayan ve sadece devletleri değil bireyler ile uluslararası örgütleri de etkiler hale gelen tehlikeler, güvenliğin artık yeni bir dönüşüm geçirdiğine işaret etmektedir. Güvenlik üzerinde yaşanan bu değişimler tehditlerin zamanının, şeklinin veya yapısının önceden tahmin edilmesini neredeyse imkânsız hale getirmiştir. Bu açıdan güvenlik artık sadece sistemler arasında değil birimlere inerek tüm aktörleri etkiler hale gelmiştir. Güvenlik aynı zamanda ulusal güvenlikten uluslararası güvenliğe doğru da bir değişim ve gelişim kat etmiştir. Bu noktada güvenlik sınırlı bir coğrafyadan sınırsız bir düzeleme doğru genişleme göstermiştir. Bu durum güvenliğin önemini de artırmıştır (Koçer, 2005).

Sonuç

Güvenlik kavramı birey, devlet ve sistem üzerinden incelenirken tehditlerin yapısı ve içeriğinde de değişiklikler meydana gelmiştir. Analiz seviyesi olarak güvenlik daha alt başlıklara ayrılarak analiz birimlerine dönüşmüştür. Devletin güvenliği üzerinden başlayan analizler güvenlik kavramında yaşanan değişimlerle birlikte birey ve devlet güvenliği altında birleşmeye başlamıştır. Bireyin güvenliği ile başlayan süreç bir noktada devletin güvenliğini de tehdit eder duruma gelmeye başlamıştır. Analiz birimi olarak güvenliğin değişimler geçirmesi ve algılanan tehditlerin içeriğinde meydana gelen değişimler güvenliğin zaman içerisinde dönüşümüne neden olmuştur. Güvenliğin değişim gösterdiği konular ise tehditlerin yönünün, sınırının ve içeriğinin değişmesi üzerinedir. Güvenlik yönü açısından daha çok bireyden devlete, devletten bireye, devletten devlete, bireyden uluslararası örgütlere, uluslararası örgütlerden devlete veya bireye doğru çok yönlü yollar izlemeye başlamıştır. Güvenliğin sınırları açısından yaşadığı değişimler ise yakın coğrafyalardan çıkıp her bölgeye yayılabilmesi, gelişen teknoloji ve ulaşım ile tehditlerin coğrafi ve bölgesel yapısında değişimlerin yaşanmasına neden olmuştur. İçerik açısından yaşanan değişimler ise tehditler ve güvenliğin konusunun değişmiş olmasıdır. Güvenlik ve tehditler yeni dönem ile birlikte artık askeri konulardan daha çok, ekonomik güvenlik, siyasal güvenlik, sağlık güvenliği, gıda güvenliği, insan hakları güvenliği, çevre güvenliği, kitlesel göç güvenliği, su güvenliği ve siber güvenlik gibi birçok yeni içerik kazanarak değişim ve dönüşüm gerçekleştirmeye başlamıştır.

Kaynakça

Aydın, M. (2004, Eylül). Uluslararası İlişkilerin "Gerçekçi" Teorisi: Kökeni, Kapsamı, Kritiği. *Uluslararası İlişkiler Dergisi, 1*(1), s. 33-60. Ekim 19, 2019 tarihinde https://www.uidergisi.com.tr/wp-content/uploads/2010/09/Uluslararasi-Iliskilerin-Gercekci-Teorisi.pdf adresinden alındı

Aytaç, G. B. (2018, Haziran). Feminist Yaklaşım Çerçevesinde İnsan GÜVENLİĞİ: SİVİL Toplum Gözüyle Irak Örneği. *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi, 1*(2), s. 9-23. doi:DOI: 10.26695/mukatcad.2018.12

Koçer, G. (2005). Soğuk savaş Sonrasında Uluslararası Güvenlik Ortamı ve Türkiye'nin Ulusal Güvenliği. *Stratejik Araştırmalar Dergisi, 3*(5), 287-304.

Sancak, K. (2013). Güvenlik Kavramı Etrafındaki Tartışmalar Ve Uluslararası Güvenliğin Dönüşümü. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(6), 124-134. http://www.ktu.edu.tr/dosyalar/sbedergisi_69519.pdf adresinden alındı

Singer, D. (1971). *A general systems taxonomy for political science.* New York: General Learning Press .

Uzgel, İ., & Bedirhanoğlu, N. (2016, Haziran). Eleştirel Bir Literatür Değerlendirmesi: Dışlamadan Sınırlı Tanımaya, Uluslararası İlişkiler Kuramları ve Marksizm. *Uluslararası İlişkiler Dergisi, 12*(46), s. 105-130. Ekim 19, 2019 tarihinde https://www.uidergisi.com.tr/wp-content/uploads/2016/06/46-6.pdf adresinden alındı

Yanık, L. K. (2016, Hazşran). Liberalizm: Bir Yazın Değerlendirmesi. *Uluslararası İlişkiler Dergisi, 12*(46), s. 35-55. Ekim 19, 2019 tarihinde https://www.uidergisi.com.tr/wp-content/uploads/2016/06/46-3.pdf adresinden alındı

Ahmad ALSHAB

Political Science and International Relations

M.A.

Abstract: First, current international policy is based on a realistic view of interstate relations. Especially in the Middle East, which is witnessing changes in the balance of power from what was previously, especially with the emergence of some regional powers seeking to extend their influence and control within the Middle East. In this paper, I will first present a quick and concise of realism theory, through my understanding of what I read and learned, and then come back to answer the question by presenting some current examples that occur in current international relations in the middle east.

Key words: Realism, International relations, Power, Interests, War, Conflict, Middle east.

Introduction:

Historically, in the post-World War I era, and the end of the Ottoman era, which dominated much of the Middle East, international relations were based on the theory of realism in the control and dealing with the countries of the Middle East, where the major countries were acting with countries in the Middle East Based on strength and interest such as (USA, Russia, UK, France).

Realism theory of relations between countries has continued to the present days, but in recent decades, some regional powers have emerged that benefited from the contraction of some superpowers states and expanded in their neighbouring countries through wars or fabricating crises in those countries such as (Iran, Turkey, Saudi Arabia).

We have gone beyond the time when "superpowers" monopolize power and influence in that part of the world. Indeed, power and influence are no longer a monopoly on states with the enormous spread of non-state actors and their growing roles. The traditional roles played by countries such as Egypt, Iraq, Syria, Saudi Arabia, and Algeria, which were leading powers in the East and west regions, have declined significantly.

Realism and the Middle East:

Is it still realism theory in international relations at the moment that govern the International relations of the middle east, to answer we can mention some examples from the current actions:

1- **The US military intervention in Iraq in 2003**: It was an unilateral decision by the United States and apart from the United Nations, to carry out preventive strikes, as they justified that the regime in Baghdad will attack its military bases, and then attacked him before, to increase its influence in the Middle East, and to protect its military bases in the Arabian Gulf, then, did not take into account any consideration of humanity and morality in the invasion of Iraq.

2- **Russian intervention in Syria in 2015**: This is to protect its interests in the Middle East and the Mediterranean and to create a balance in the region between it and the United States of America, and maintain its economic interests not to extend the gas pipeline to Europe coming from Qatar via Syria.

3- **US intervention in Yemen**: indirectly by allies in the Arabian Gulf, such as Saudi Arabia and the United Arab Emirates, to earn money and sell US arms for the war in Yemen.

4- **The regional system is chaotic**: Since the invasion of Iraq by the US-led coalition forces that led to the collapse of the Iraqi regime, and the resulting regional political vacuum has resulted in the weakness and absence of the Arab role completely towards the Arab issues - political, economic, social, development and security - under The absence of a real Arab strategic project to face the challenges and risks to the Arab region and the Middle East, since that moment aspiring regional powers have been influential and expansion and the implementation of its projects by taking advantage of this golden opportunity and work quickly to implement its plans towards neighboring regional countries taking advantage of the multi-religious, national and ethnic out, this development marked a case of indirect clash between the regional states of political perspectives, economic and sectarian to bridge the way to each other in an attempt to impose its policy in the region.

5- The case of Syria, Iraq and Yemen is a clear example of the competition and conflict of regional powers in cooperation with international powers to impose control and domination and create a new reality consistent with the goals and plans of allies.

6- **The emergence of conspiracy theory among regional states**, this led to the regional powers to pursue a policy of adventure, gambling, exploit the crises and developments in the region in their favour to serve their goals and interests and try to weaken and exclude others.

Consequently, I believe that the most of the current international relations of the middle east tend to a realism theory that recognizes only interests and power in order to preserve those interests.

Conclusion:

In this paper, I presented the theory applied in inter-state relations in the Middle East, which is, in my opinion, a realism theory that relies on power and interests, and the emergence of regional powers that have begun to expand in the region in alliance with the superpowers who have been fighting by proxy and not directly to preserve their interests in the Middle East. And how these regional states also adopted a realism theory of international relations to deal with the surrounding countries.

Then I presented some realistic examples that take place in the current period of some countries in the middle east to adopt the theory of realism in international relations and gave my opinion that most current international relations tend to take the theory of realism and to maintain their interests by force.

XIX. YY'DA MİSYONERLERİN ARAP MİLLİYETÇİLİĞİNİN DOĞUŞUNA ETKİSİ

Öğr. Gör. Murat ERKOÇ
Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi,
e-mail: murat.erkoc@hku.edu.tr

Ortodoks, Katolik ve Protestanlık olmak üzere üç ayrı mezhebe ayrılan Hristiyanlık dininin büyük çoğunluğunu oluşturan ve Katolikler'den 451 ve 1054 yılında tamamen ayrılan Ortodokslar, Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşayan Hristiyan azınlıkların tamamına yakınını oluşturmuştur. Rumlar, Ermeniler ve Süryaniler Osmanlı Devleti'nde yaşayan belli başlı Ortodoks azınlık gruplarıdır.[1] İmparatorluk sınırları içerisinde Ortodokslar'ın

[1] HARMAN, Ö. Faruk, AYDIN, Mehmet, MALKOÇ, M. Numan, ERDEM, Mustafa, ÖZ, Mustafa, GÜNDÜZ, Şinasi, HÖKELEKLİ, Hayati, DEMİRCİ, Kürşat, EROĞLU, Hikmet, AYDIN, Fuat, ADAM, Baki, YİTİK, İhsan, KÖSE, Ali, *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri,* İstanbul, Ensar Yay. 2004, s. 271.

koruyuculuğunu Rusya, Katolikler'in koruyuculuğunu Fransa ve Avusturya üstlenirken Protestanlar'ın koruyuculuğunu ise İngiltere, Amerika ve Almanya üstlenmiştir.

Osmanlı Devleti'nin XIX.'yy'a gelindiği zaman jeopolitik ve jeostratejik açından büyük öneme sahip olan Akdeniz çevresine sahip olması, Sanayi İnkılabı ile birlikte hız kazanan sömürgecilik yarışı başta İngiltere ve Fransa olmak üzere batılı devletlerin Arap dünyası üzerine yoğunlaşmalarına neden olmuştur. Bunun neticesinde XVIII. yy'dan itibaren Arap dünyası üzerinde nüfus elde etmek isteyen Batılı Devletler, görevlendirildikleri ülkelerde mensubu oldukları dini yaymaktan daha çok kendi ülkeleri adına siyasi ve sosyal alanda nüfus elde etmeye çalışan Misyon ve Misyonerleri[2] Ortadoğu'ya göndermeye başlamışlardır. Nitekim Filozof Roger Bacon'un (1210-1294) kilise papazına sunmuş olduğu rapor da Misyonerlere üniversiteler de okutulan derslerin yanı sıra İslami dini ve Arapça eğitiminin de verilmesi gerektiği yönünde tavsiyelerde bulunması, Ortadoğu'nun emperyalist güçler tarafından yüzyıllardır odak merkezi haline geldiğini göstermektedir. Emperyalist devletlerin özellikle XIX.'yy'dan itibaren Mısır, Suriye ve Lübnan'da Misyonerlik faaliyetlerine hız vermelerindeki etkenleri şu şekilde sıralayabiliriz:

1) Türkler'in Hristiyanlaştırılması,

2) Rum-Ermeni ittifakının sağlanması,

3) Rum ve Ermeni arasındaki sapmaların düzeltilmesidir.[3]

Özellikle 1798 yılında Napolyon'un Mısır'ı işgal etmesi sonrası bölge de hız kazanan Katolik, Protestan ve Ortodoks gibi Hristiyan Misyonerlerin faaliyetleri beraberinde başta Suriye olmak üzere Arap milliyetçiliğinin doğuşuna da zemin hazırlamıştır. Bu süreç Napolyon'un Mısır'dan ayrılmasından sonra 1805 yılında Mısır'a vali olarak atanan ve Mısır'da askeri, siyasi ve kültürel alanlarda yapılan reform hareketlerinin yanı sıra ekonomik alanda hayata geçirilen reform hareketleri de bölgenin uluslararası rekabet sahasına dönüşmesine neden olmuştur. Bu sebeple XIX. yy'dan itibaren siyasi ve ekonomik

---

[2] *"Latince missiodan gelip, sözlükte "görev ve yetki", misyoner ise "görevli olan kişi" anlamına gelmektedir. Hıristiyanlığın ilk dönemlerinde Baba tarafından Oğul'un, Baba ve Oğul tarafından Rûhulkudüs'ün gönderilişine yönelik tanrısal iradeyi belirttiğinden teslîs öğretisiyle ilgili olarak taşıdığı teolojik anlamın yanı sıra kilise tarafından resmen vaaz için görevlendirilmeyi ifade eden misyon terimi XVI. yüzyıldan itibaren Cizvitlerce daha özel bir anlamda kullanılmaya başlandı. XVI. yüzyılda Ignatius Loyola tarafından, Hristiyan milletlerin kolonilere kilise görevlileri göndermesini ifade eden misyon ve misyonerlik (missionary) sömürge bölgelerinin Hristiyanlaştırılması bağlamında kullanılmıştır."* GÜNDÜZ, Şinasi, "Misyonerlik", *TDVİA*, İstanbul 2005, C. 30, s. 193.

[3] GÜZEL, H. Celal, ÇİÇEK, Kemal, vd. *Türkler,* Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, C. 4, 2002.

konumlarından dolayı ön plana çıkan Mısır, Suriye ve Lübnan'da misyonerlik faaliyetlerinde bulunan azınlık grupları, söz konusu olan bölgelerde aktif bir şekilde teşkilatlanmışlardır.

Nitekim 1831 yılında Suriye ve Filistin'i hâkimiyeti altına alan Mehmet Ali Paşa, buraların yönetimini oğlu İbrahim Paşa'nın sorumluluğuna verdikten sonra bölgede yaşan Hristiyanlar'a, Yahudiler'e, yabancı mukimlere ve ziyaretçilere uygulanan kısıtlamalarını kaldırıp yerine tımar imtiyazının vermesi ile faaliyetlerini uygun zeminde icra etme fırsatı yakalayan Misyonerler, buralarda Arap milliyetçiliğinin siyasi zemini oluşturmaya başlamışlardır.[4] Yine İbrahim Paşa'nın Suriye ve Mısır'da faaliyetlerini sürdüren Fransız Cizvit kilisesine, Amerikan Presbiteryan ve İngiliz Protestan kilisesine bağlı eğitim kurumlarına destek verip yenilerini açmalarına izin vermesi, bölgedeki Misyonerlerin sayılarının artışına yol açmıştır.[5] Misyonerlerin faaliyetlerinin hız kazanmasına neden olan diğer bir etken ise Abdülmecid tarafından 1856 yılında ilan edilen Islahat fermanı ile Misyonerlere vicdan hürriyeti ile mezhep değiştirme kanununun getirilmesidir.

1815 yılından itibaren bölgede aktif bir şekilde rol oynayan Misyonerler, Suriye ve Lübnan'da okullar, hastaneler, yetimhaneler ve eczaneler açarak halka hizmet etmeye başlamışlardır. Açılan okulların büyük bir kısmı, 1810 yılında Boston'da kurulan American Board olarak anılan American Board of Commissioners for Foreign Missions (ABCFM) isimli teşkilat tarafından açılmıştır.[6] Amerikalı Misyonerler açtıkları bu okulların öğretmen ihtiyacını karşılamak için 1846 yılında Lübnan'ın Abeih köyünde öğretmen okulu açmıştır. 1894 yılına kadar Beyrut, Suriye, Kudüs ve Halep'te başta Protestan Amerikalı olmak üzere Katolik ve Ortodoks Misyonerler tarafından açılan okul sayısı 163'ten fazla olmuştur.

Misyonerler, bu okullarda kendi çıkarlarına uygun olarak Arap dili ve kültürü üzerinde eğitimler vererek Arap milliyetçiliğinin önde gelen isimlerinden olan Abdurrahman El-Kevakibi, Muhammed Reşid Rıza, Butros El-Bustani, İbrahim El-Yazıcı gibi Arap aydınlarının yetişmesinde önemli rol oynamışlardır. Arap dünyasında misyonerler, XIX. yy'dan itibaren Batı'dan getirdikleri matbaalar vasıtası ile Batı'nın bazı önemli eserlerini Arapça 'ya tercüme ederek Arap dünyasında batı ekolünde yetişen yeni bir neslin oluşmasını sağladılar. Mesela Amerikalı misyonerlerin çalışmalarında kolaylık olması için İncil'i Arapça'ya tercüme

---

[4] ÖZBEK, Gülşen, *Arap Milliyetçiliğinin Doğuşu: İttihat Ve Terakki Döneminde Türk-Arap İlişkileri (1908-1916),* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2010, s. 16

[5] BODUR, H. Ezder, "Arap Milliyetçiliğinin Kaynakları Ve Doğuşu (I. Dünya Savaşma Kadar*)", Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,* Erzurum 1992, S.8, s. 239.

[6] SEZER, Ayten, "Osmanlı'dan Cumhuriyet'e; Misyonerlerin Türkiye'deki Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi,* Ankara 1999, C. 16, s. 50.

ettirmeleri, Rus Ortodoksların Grek Ortodokslarının nüfusunu kırabilmek amacı ile Grek papazlara karşı alt kademelerde bulunan Arap görevlileri destekleyip Grekçenin yanı sıra Arapça kullanımına önem vermesi bu amaç doğrultusunda atılan adımlardan bazılarıdır.[7] Misyonerlerin gözetimi altında eğitimlerini tamamlayan selefi ve seküler Arap aydınlar, Mısır ve Suriye'de çıkarttıkları gazete ve dergilerde ayrılıkçı fikirlerini Arap toplumu içerisine yerleştirerek bölge halkının Osmanlı'ya karşı örgütlenmelerini sağlamışlardır. Gerek Misyonerler gerekse Arap aydınlarının faaliyetleri, XIX. yy'da Suriye merkezli Arap Milliyetçiliğin doğuşuna neden olmuştur.

Political Islamic and Realism in the Middle East

Omar Garebo
Political Science and International Relations
M.A.

Abstract: The political Islam is like the other parties or political bodies, who are benefiting from the international relations theories, and this theory give us the guide to interpret the alliances, wars, etc... also, in the same level we are observing how the global tending are impacting the political bodies in the globe. In this article we will see how the political Islam re-shape, re-form, or got the influence by the global international. In another hand how this understanding contributed positively, negatively in the political life.

Key words: Anarchy- Development- New/old Islamist- Chaliphate- anarchy.

Introduction:

In the last century, we witnessed a lot of Islamic groups in different locations in the middle east, which it had a same/close goal, the mentioned groups have had understanding for the events where were ongoing around it, and taking a lot of shapes to find their interest among the states, and in the global map, to reach to the source of power, energy etc…

These efforts by the global bodies had contributed to explain and develop the political Islam and give him an opportunity to be in touch with international political and react with it as a nature development, which it was (political Islam) has had a short experience.

Finding:

After ending the ottoman empire in the first quarter of the last century, a lot of Islamic leaders have started a hard work to revive the chaliphate and keep the unity of Islamic world alive (unity of Islamic nations). Because they were aware about the importance of unity, and how it gave them the priority to lead the world with the high level of concepts whose has it, and it was attainment to the holy order by Allah to build the world with good way as Allah ordered.

---

[7] ÖZBEK, *...Türk-Arap İlişkileri,* s. 18.

The war in the middle east was on the same level as the war or competition in the eastern world to get the reasons of power and the mains or source of victory. Which they are like (" Radical" realists exclude almost everything except power and self-interest from international politics), Except the morality. Because it was the main domain in their revolution or efforts to achieve their goals.

Which the political Islamic set the morality concept in their priority and worked to attainment it, in the hardest that you are inside it. Where they were depending on the concept the war against all.

The political Islamic was looking to other powers in the world as a threat, and they can not corporate with them, which it was collapse or ending for their goals. So, we saw them not with eastern states nor communist states. Here the charismatic of the leaders of Islamic parties was a hallmark in this era.

In fact, the political Islamic was raising some communist points in their concept, as example they are encouraging to pay Zakat for the poor people. In another hand they are not against the rich people to build their own wealth.

Inside the political Islamic there are a several schools, as example the school of Egypt (Brotherhoods Muslims) and its followers in other states like Syria, Palestine, Turkey, Tunis, and other brunches in different states. and the school of gulf Arabic (Salafeeya), where it had followers in several states but not like the brotherhoods Muslims. Each school has criteria and policy to deal with others who are around them (The others).

This diversity had had on the ongoing events in the middle east and contributed in the reshaping the political map in this region.

As a notice for the political Islamic nature, we can divide the changes into tow eras, first, from 1928 till 1975, which it was a bloody era, and we witnessed a drastic conflict among the political Islamic and others like: (middle east governments, colonial states, and the new trends in the middle east). Which we witnessed how the founder of brotherhoods Muslims Hasan Albanna has killed by Mostafa Noqrashi government, and his followers were arrested, which they are thinking it was like a punishment for their participating in Palestinian liberation against UK and Zionism militias. Which the conflict against Jamal Abdunnasir had taken two decades, where a lot of followers had arrested with the second leader of the movement Hasan Alhudaibi.

In this era Abdunnasir had taken a decision to executed Sayyed Qutub, who had a strong charismatic among youths in Egypt and other people out of Egypt. In the same time for that a lot of leader in the prison did not agree with Sayyed to describe the society as (Jahiliya) and turned into the people to work with them more as a part of missionary to give them a clear idea about their rights, in this time Hasan Alhudaibi released a book (Doat la Qoudat), which he said that we are guider not judgment, and our mission to highlight on the road to release the people from dark tunnel.

Second, the era from 1980 till 2011, which the political Islamic was being more experience about the international relations in the world and started to make the balance for the internal and external powers and lunched a temporary or long agreements and alliance (formal, informal) bodies in the world. In this era, we witnessed the silence agreement with the political

Islamic parties and the governments, in Egypt (Anwar Sadat era), Jordan, and Palestine. Which they were aware about the nature of government and trying to mitigate the managing not eliminating conflicts, seeking less dangerous, as they can.

Due to their understanding that the Realism is a theoretical account of how the world operates. And you should operate according to it, and build an alliance for the power states, and maintain their interest in the region, and you should to create channels with the other states and take in the consideration the mechanism of relationship and accomplish it among the competitors.

Depending on the several review who was conducted by the political Islamic powers, they were changing their tactics and started a new policy to deal with their audience and the others. Which the caliphate was in the specific period and ended, and now you need to work with new separated states, and talk with the audience in the modern language, with new elements or findings.

Where we witnessed scenarios in the different states starting from Morocco, Egypt passing Palestine (Hamas), Turkey, Indonesia, and Pakistan etc…

The colonial states for the middle east, especially for Arab states, had contributed massively to make the exceptionalism of the middle east, and it did not give the opportunity for the nations to get its freedom or sovereignty. According to its interested, benefit have been taken policy based on it. Where it was supported the dictatorship in the middle east by supported some leaders against to democracy and general willing of the nations based on their elections, like: Algeria, Egypt, Palestine, and Turkey.

In fact, the power states have tried to create anarchy in the world specifically in the middle east to be easy to intervene in these states.

Conclusion:

In the last century, we can see how the realism was operating to political Islamic societies, where it was tried to reach to its selfness and interest among the other competitors using to its internal powers, and human nature to get the independency. And how these powers learnt from the its own fighting against all and taking steps into building formal and informal alliances with the field, international powers, which we noticed how the political Islamic was founded in the middle east exceptionalism.

References:

1- Islamic exceptionalism: How the struggle over Islam is reshaping the world. Shadi Hamid- 2016, Senior fellow at the project on US relations with the Islamic world. https://www.theatlantic.com/international/archive/2016/06/islam-politics-exceptional/485801/
2- What is political Islam ? , Muqtedar Khan, 2014. https://www.e-ir.info/2014/03/10/what-is-political-islam/
3- Theories of international relations: Scott Burchill, Andrew Linklater.
4- Dostor Wehdah Thaqafiya, Muhammad Ghazali.

5- Probability of Arab Nationalism in Middle East Post WWII

6- Ümit Çağlayan ARSLAN
7- Political Science and International Relations
8- M.A.

9-

10- In order to analyse a notion, it is essential to comprehend the notion itself. Thus, the first challenge that appears before researcher, within the context of the question of nationalism, is undoubtedly; what is nationalism? Although it is frequently referred and addressed especially after the World War II, from the Gramscian perspective, it has at least four specific elements that need to be fulfilled; the language centered cultural background, the existence of national consciousness & loyalty that depends on the state backed acknowledged idea, hegemony of the central power and common history. It is possible to discuss the nation and nationalism only after the provision of these very basic and consecutively approved elements. Thus, this paper will individually yet interrelatedly analyse each element in order to reach a conclusion.

11- The language, among all of the other, is the only element that is fulfilled at a reasonable and desirable level. The geography of middle east, which itself is a controversial definition, includes 17 countries and 13 of these utilise Arabic as the primary and official language whereas others, despite having other official languages such as Hebrew, Kurdish, Persian & Turkish, do have a certain minority that speaks Arabic as well. Furthermore, it is not only the language but also the common culture including fundamental beliefs, perspective, choice of ruling and lifestyle that these entities share. Most of them, despite standing as part of a variety of sects, believe in Islam; the preference of ruling system varies between non-consolidated democratic republicanism to monarchism; family and society plays a grand role in contrast to individualism and customs and traditions are key provisions of one's life.

12- When the culture and its components are the question of discussion, the history usually plays a major role. The majority favoured & approved elements include the conjoint history as well. With regards to the region, it is possible to verbalise a common history; however a variety of occasionally conflicting perspectives dictate a critical approach to the history. The same events are stating the the same happenings yet most of the times, they have a different conclusion.

13- Thus, on the matter of language and the umbrella formation which is the culture, the nation and nationalism is probable within this region. Furthermore, regardless of the contradictions between the approaches, the requirement of common history, for the sake of this paper, is relatively met.

14- However, the existence of national consciousness and national adherence never occurred in this region. The ancient history suggests that these countries were actually interactive tribes that were related to each other. As an example, Syria's ancient history is partially associated to Amavis and Abbasis which were centrally located in Baghdad, today's Iraq; whereas Syria and Egypt shares common roots which were the reason of the attempt of United Arab Republic in 1958.

15- However, this was not accomplished because the Arab nationalism was based on a consolidated basis. Despite the commencement, which had action-reaction basis and *ergo* the relevant organic emergence, the Arab nationalism was later on artificialised. The Arab nationalism appeared due to civil unrests like Wahhabism and Saidist movements consecutive to the loss of power and conclusively the fragmentation of Ottoman Empire. However, these movements did not fulfill the Pan Arabism or any Arab nationalist ideas as the collaboration with western powers of UK and France actually mandated the countries which were artificially formed after the acceptance of UK-favoured *Skyes-Picot* agreement. The tribes of the region, which were relatively close to a conferred formation, were eventually fragmented yet again, to the extent of not only dissociating but also diverging and alienating one to another.

16- With respect to the lack of the existence of national consciousness and national adherence, it is improbable to discuss a commonly approved and state backed acknowledged idea. These countries, who currently are seceded from each other, are determinant and bound to establish their own formation as the formal, official and approved entity within the region due to the *boiling-pot* characteristic of the geography. Otherwise, it would be impossible to ensure the survival of these entities. The problematic issue, however, is that all of these entities are striving to reach this goal; independently and individually; causing a security dilemma to one to another and disproving the acceptance of central hegemony. As an instance, although coming from the mutual background, Qatar and UAE had this problem in the very recent past as Iran and US was involved in establishing army bases and realizing military cooperations with these countries.

17- Consequently, it is improbable to discuss the existence of national consciousness and national adherence as well as the state backed acknowledged idea within this region, *ergo*, acceptance of central hegemony and power.

18- As a result, for the post WWII middle east, the backgrounds that are needed to be established including the cultural background as well as the commonly shared history are met; common people coming from the mutual history, speaking the dialects of the identical language, sharing the joint lifestyle and fundamental approaches and agreeing on similar models of state formations. The basis of the nationalism's is set. Otherwise, it would have been impossible to discuss the secondary requirements. However, the lack of national consciousness -instead of standing as an Arab, locals of this region prefer rather fragmented identities such as Wahabist or Shia, Kurd or Ezidi, Christian and Muslim- and national adherence -the Syrian Civil War, Arabian Spring which was originated from the Yasemen Revolution demonstrates that these regions to do not have strong institutions nor the admission of the people- and *ergo* the central hegemony conflicts with the consolidated and steadyingly established notion of Arab nationalism.

How can you explain the Middle East state formation and the existence of the institutionalised state in comparison to the western hemisphere?

Jorge MARTINEZ
Political Science and International Relations
M.A.

Abstract: State formation and institutionalization is a process requiring the rulers to established structures to govern the people in/by a defined the geographical territory and defining its population make-up and state instruments to support a common identity. In the Middle East the state formation process, contrary to the west, since it's origins was determined by the European imperialism and/or other external regional and international powers which played the key decision-making role in their formation and further institutionalization. Throughout the last century, those beyond frontiers factors such as religion and wars continue to shape the identity of the states in the Middle East, making them less obligated to their own societies and shaping international global relations behavior today and in the immediate future.
Key words: state-system, state formation, geographical boundaries, European powers,

Introduction

State formation in the Middle East is been the result of the internal state politics, the regional and international supranational identities (Pan-Arabism and radical Islam) and significantly by external structural powers through the decades. The Ottoman Empire shaped the structural geographical network that would be used by the United Kingdom and France among Allied Powers (including Russia) to form the state boundaries that we know today, drawn regardless of differences in ethnicity, religion and/or tribal or cultural heritage. The imposition of these boundaries, as from the officially known 1916 Asia Minor Agreement (Sykes-Picot Agreement) including later the partition of Palestine, are the most prominent features in the creation of the non-geographical beyond borders aspect of the Middle East state-system. The state building process in the Middle East is the result of the individual internal state politics, the regional and international ideologies and the global system structures influencing the state and consolidation building process, in favour or against.

International Relations scholars such as Raymond Hinnebusch (2003) have classified the Middle East state-formation/building in different chronological link models and/or phases according to the political environment during the last century. The chronological timeline of the system and state formation have been identified with main four phases influenced by: imperialism, supra-state identities, wars and oil, and lastly globalisation.

The first period or phase was a result of the post WWI and the Sykes-Picot Agreement (1916-1920) as under imperialism, the foundation for the Middle East state building process was determined. During the period of 1920 to 1948 as per Hinnebusch, the political state structure was in a pre-consolidated traditional state formation. The Middle East states were weak and economically dependent to the imperial powers.

This external imperialistic imposition was the sequalae clearly stated in the "Agreement" as per the following text quote; *"The negotiations with the Arabs as to the boundaries of the Arab states shall be continued through the same channel as heretofore on behalf of the two powers"*. The "two powers", the French and British governments were the decision makers in the Middle East state formation.

Apart from Israel and Turkey with a more autonomous state foundations, the traditional Arab states were Western economic dependent and with limited military capacities. The capacities to enter relations with other states or their foreign policy, was made to "please" the outside powers or to "calm down" the politics in the state opposition parties.

The second chronological phase (1949-1970) was triggered by the 1948 Palestine war, which was a direct result of the 1947 United Nations Partition Plan for Palestine establishing a Jewish state but not a Palestinian state. This period is defined as a pre-consolidated praetorianism or the beginning of the use of military powers by the states in attempt to maintain the state sown power from the people demands for sharing the power. The people needs for identity It was what happened after *de*colonization which contributed to nation-state formation by the creation of transnational-sate ideologies under nationalism, ethnicity and religion; in response to the "cultural aggression of western imperialism": this mirrored the needs, identity and strength of the peoples within the state (Halliday, 2005).

As the Western influence was shifting form direct sovereignty imperialism approach to an economic resurgence of oil dependence patronage, the Middle East found themselves divided between the weakest geopolitical states and economically neglected people lead by Egypt Pan-Arabism ideology, that promotes the idea that all Arabs should unite to form one country or state; versus the heavily Western supported economies and their privileged elites such as Iran. The policies during these decades, needed to show to the people that as one they do not need Western protection but Arab states protection. Playing the Arab card limited the foreign back economic interventions forcing monarchies or dependent states for Western protection and exacerbating the masses nationalism and strengthening the more radical form of Islam. These ideologies, are seen as a threat to the Western world, as well the Western supported state of Israel is seen as a military threat to the other Middle East states.

The bilateral perceived threats became a de-facto threat after the 1967 Six-Day Palestinian War between Israel and the states of Egypt, Syria and Jordan, combined with the flourishing Arab oil economy gave the entry to the third chronological phase of the state formation (1970-1980s). Following years of diplomatic friction and skirmishes between Israel and its neighbour's, Israel Defence Forces launched pre-emptive air strikes that crippled the air forces of Egypt and its allies. Israel then staged a successful ground offensive and seized the Sinai Peninsula and the Gaza Strip from Egypt, the West Bank and East Jerusalem from Jordan, and the Golan Heights from Syria. The brief war ended with a UN-brokered ceasefire, but it significantly altered the map of the Mideast and gave rise to the semi-consolidation and convergence of the Middle East states.

The states started consolidating or unifying as state-structures as an essential neorealism survival concept. As neorealism, each state constantly feels insecure, each need to be capable of fending for itself, this lead to expands their capabilities. This neorealist assessment of the capability of the state-formation was determined by the oil natural resources which accelerated economic growth and empowered each state military and technological capabilities; as a counterproductive realist' consequence this increased the security dilemma in the region.

As the threats for the neighbouring countries increased the Western powers are more seen as protectors and international supporters in the conflict-bound region. On the other hand, as

geopolitics is not the only factor that defines a state-system; according to Hedley Bull's definition (2002), a state-system is also created through interdependence relations and the impact states have on one another. Halliday stressed the importance of the "transnational" processes that link societies at supra-state levels (2005) as part of state-system relations. Halliday further explains that Islamism, undeniably one of the strongest forces within the Middle East, has spread by "mutual inspiration" regardless state boundaries as a response to the overarching capitalist global structures.

The European powers can thus be considered important in the sphere of social processes as well because many of the supra-national movements and ideologies that characterize the dynamics of the Middle East state-system have arisen to counteract their influence. The oil boom stimulated the state formation to further structure or consolidate and move from a total military dominant structure to semi-consolidated state mixture and less dependent from external powers. Foreign policy continues to negotiate the peace with Israel and the "oil weapon" continue to be used as the trump card against the West.

The 1980s and thru the beginning of the third millennium, is the current stage four. Oil overdeveloped states expanded their resources on armed races, economies for military ends, but no major investments at the state. This phase which bloom in the 1990s saw the oil industry negative impact in the state formation. The oil bust showed the Middle East state-building vulnerability and the effects of global penetration as new strategies with other states were necessary to repaid debts.

Besides the economic crises caused by the oil burst, the Middle East loss the former USSR patronage. The declining technological and military support from the Soviets showed the Middle East further vulnerability against the Israel USA support. Unwanted peace treaties and the failure of democratization versus the victims of the economic liberation will continue to be the continue Islamization roots of the Middle East state development.

Conclusion

The role of the Western and European powers was crucial in the making of the Middle East system not only because they were responsible for the incongruence of land partition after the Ottoman Empire and its consequent conflicts, but also because they established very important starting points for many trans-national phenomena by aiming to incorporate the area to the oil depended global capitalist system. Similarly, the creation of Israel strengthened many of these pan-national movements, which were very important in shaping the nature of relations within the state-system within the region and continue to express global radical ideologies today.

References

Hinnebusch, R. (2003) *The International Politics of the Middle East,* Manchester University Press: Manchester

Boulby, M. Extra-Regional Interests, Authoritarian Elites, and Dependent State Formation in the Arab World Pages 37-58

Christie, K, State Formation and Identity in the Middle East and North Africa

The Absence of Middle Eastern Great Powers: Political "Backwardness" in Historical Perspective Ian S. Lustick *International Organization* Vol. 51, No. 4 (Autumn, 1997), pp. 653-683

1. Hedley Bull and His Contribution to International Relations, Stanley Hoffman

The San Remo Convention, 1920 (Original Document), AdespicableTruce.org.uk, retrieved from http://www.adespicabletruce.org.uk/page75.html, accessed on 30. 10.2009

Realist Theory and the Middle East: Syria as a Model

Abstract: It can be argued that the best theory describing the situation in the Middle East is the theory of realism, which is based on the use of power and security to achieve national interests. This paper will attempt to analyze the findings of the realism school by examining events in the Middle East during 2011 - 2019 through the lenses of the realism perspective. The paper will utilize a case study method. The case studied will include the revolution against Bashar Al-Assad in Syria. This case was chosen due to their huge effect in international relations and in the same time we still live these events. In conclusion, I will argue that realism theory is consistently able to describe these events.

Keywords*:* Realism, Middle East, Syria, Iran, Russia, Turkey, USA

Introduction

Realist theory is based on the fact that: "Whoever has the power has the right", so that the political phenomenon is linked to the interest protected by power. The adoption of the theory of realism in some Western countries resulted in the erosion of moral concepts and the emphasis on the power to dominate other peoples based on the criterion of "national interest", which led to the classification of followers of this school as "immoral" considering their belief in the need to use any means to maintain "National interest".

However, the dominance of the school of "political realism" over many Western systems in the modern era has weakened the moral aspect of political practice, where the poles of that school felt that if politicians were to be effective in the real world, they should not abide by moral rules and human ideals, Rather, they should pursue national interest, rather than run after the illusion of “perfect justice” in the world, which human history has proved impossible to achieve. Conflicts of interest and welfare levels vary, arguing that violence should be used to prevent further violence.

The school of Machiavellianism, which prevailed over political interests over morality, went on to consider that if the goal was good, there was no objection to conducting methods that did not respect ethics and searching for the shortest and least costly route, without taking into account the losses incurred.

Despite the spread of “liberal-democracy” as a model of good governance in the third millennium, the events of 2011-2019 led to a marked decline in political ethics, and returned the Arab republics to a period under the state, where the dominance of ethnic and sectarian clans and tribal and regional domination and manifestations of congestion Cross-border militias spread, voices calling for secession and division, and the phenomenon of "political deviation" coincided with violence and chaos.

Realism focus on Security (Power politics, aggression, conflict, and war)[8] and within the International Relations field which has four major ideas or assumptions.

1. The state is the primary actor in the international arena.
2. States operate to achieve two primary goals: Power and Security.
3. Power increases and guarantees security
4. Security enables one to acquire and consolidate power.

The other thing that the realism is that international relations are shaped and driven by Power Politics that's mean:

1. States live in a world of anarchy.
2. Each state pursues its own national interest.
3. Treaties and alliances last as long as is expedient.

And I will discuss these assumptions through the behavior of Syrian regime and the role of the international players in Syria, exactly (Russia, Iran, USA, Turkey)

Syrian Revolution

The Syrian revolution began with spontaneous and peaceful popular protests in 2011 demanding freedom and dignity, an end to repression, corruption and dictatorship, but it soon swept across much of Syria.

The regime of President Bashar al-Assad has been suppressed by peaceful demonstrations. Hundreds of thousands of victims have been killed. Millions have been displaced inside Syria and asylum in various parts of the world. Syria has become an international crisis and a arena for conflict between regional and international powers. It is clear that the Syrian regime has not called for negotiation, but has adopted a force and security approach. According to realist theory, the policy of States greatly advances national interest in all circumstances and therefore does not adhere to moral principles and international law. This is evident in the Syrian regime's tendency to maintain confrontation in government and its cohesion as a system in exchange for any sacrifices in return regardless of the rights and duties towards its people.

The following are the roles of the main players in the Syrian crisis according to the main assumptions of the realistic theory.

Syrian regime:

The Assad regime rejected all the advice from Turkey and the Arab countries, which invited him to respond to the demands of his people, albeit gradually he used his full military and security capabilities to maintain power, used all kinds of weapons and committed massacres in his people. Since the beginning of the revolution, the death toll has reached 511,000 until March 2018.

[8] Jackson, R. H., & Sørensen, G. (2013). Introduction to international relations: Theories and approaches. Oxford: Oxford University Press.

Years of ongoing fighting have left 6.6 million internally displaced people and 5.6 million refugees worldwide, according to the UN High Commissioner for Refugees (UNHCR)[9].

Russia:

We can clearly see that Russia's direct intervention in Syria came in order to secure its national interests of:

1. Obstructing the project of extending Qatar's gas to Europe, being the closest gateway to Turkey and Europe
2. Russia has monopolized oil exploration contracts through SMG East Med. S.A for 25 years in front of the Syrian shores on the Mediterranean
3. Renting the port of Tartous for 49 years, which is the only port of Russia for warm water
4. Obtain US concessions on other issues, such as Ukraine, and lift economic sanctions[10]

Turkey:

Turkey intervened directly in northern Syria to fight terrorist organizations that threaten Turkish national security.

It also prevents Kurdish organizations from obtaining self-rule in any post-war settlement.[11]

Iran:

Iran has entered a non-line in support of the Syrian regime since the beginning of the Syrian revolution, and has had a clear and influential role in the course of the conflict in Syria, and Iran's interests in Syria to provide a vital and strategic passage from Iraq through Syria to reach its largest ally in the Lebanese Hezbollah. It also has important economic interests in Syria. Iranian support was for the Syrian regime to send thousands of IRGC fighters and establish Iranian military bases in Syria. Iran also seeks to have the upper hand in any negotiations on Syria, to use this as a negotiating card with the European Union and the United States in the nuclear file.

USA:

USA interests in Syria were to secure American national security by fighting ISIS, as well as preventing Iran and Lebanon's Hezbollah from establishing a permanent presence in Syria that could threaten Israel.

Conclusion

In conclusion, it is clear that realism is consistently able to describe the politics in the Middle East. And I can conclude my paper by these points: (1) States live in a world of anarchy. (2) Each state pursues its own national interest. (3) Treaties and alliances last as long as is expedient.

---

[9]World Human Rights Report, 2018 https://www.hrw.org/ar/world-report/2019/country-chapters/325524

[10] Syria conflict: What do the US, Russia, Turkey and Iran want? MIDDLE EAST https://www.dw.com/en/syria-conflict-what-do-the-us-russia-turkey-and-iran-want/a-41211604

[11] Syria conflict: What do the US, Russia, Turkey and Iran want? MIDDLE EAST https://www.dw.com/en/syria-conflict-what-do-the-us-russia-turkey-and-iran-want/a-41211604

ORTA DOĞU ÜLKELERİ
KÜLTÜR BOYUTLARI - GAYRİSAFİ YURTİÇİ HÂSILA – NÜFUS

Burak KILIÇ[12]

Öz: *Bu çalışma, Orta doğu ülkelerinin; kültür boyutları, GSYH'si ve nüfus değişkenlerinin incelenmesi üzerine bir araştırmadır. Orta doğu ülkeleri Dünya medeniyetlerinin çıkış noktasıdır. Üç din bu coğrafyada doğmuştur ve kutsal kentleri de bu bölgededir. Asya, Avrupa, Afrika arasında geçiş noktasıdır ve zengin toprak kaynaklarına sahiptir. Kültür boyutları; güç mesafesi, bireyci ve kolektivist yapı, belirsizlikten kaçınma, maskülen ve feminen toplum, uzun ve kısa vadeli oryantasyon, serbestliğe karşı sınırlama olarak sınıflandırılır. Nüfus, bir ülkede, bir köyde ya da bir bölgede yaşayanların veya oturanların tümü olarak tanımlanmaktadır. GSYH ise; belli bir dönemi kapsayan ve ülke ulusal sınırları içinde üretilen mal ve hizmetlerin parasal karşılığını temsil eden göstergedir. Burada önemli olan husus, yabancıların da üretmiş olduğu mal ve hizmetin GSYH'ye dâhil edilmesidir. Biliyorsunuz ki gayrisafi milli hâsılada, yabancıların ürettiği mal ve hizmetlerin değeri hesaba katılmaz. Bu makalede belirlenen değişkenler arasındaki ilişkiye ve Türkiye'nin de yer aldığı Orta doğu bölgesindeki kültürel özelliklere değinilecektir.*

Anahtar Kelimeler: *Kültür Boyutları, GSYH, Nüfus, Orta Doğu*

Abstract: *This study was conducted by Middle Eastern countries. It is a study on examination of cultural dimensions, GDP and population variables. Middle East countries are the starting point of world civilizations. Three religions were born in this region and their holy cities are in this region. It is a transition point between Asia, Europe, Africa and has rich land resources. Cultural dimensions; power distance, individualist and collectivist structure, uncertainty avoidance, masculine and feminine society, long and short term orientation is classified. Population is defined as the whole of a country, a village or a person living in a region. GDP is the indicator representing the monetary value of goods and services produced within the national borders and covering a certain period. What is important here is the inclusion of the goods and services produced by foreigners in the GDP. You know that the gross national product does not take into account the value of goods and services produced by foreigners. This article describes the relationship between the variables that are determined and will be referred to cultural properties in the Middle East region where Turkey is.*

Keywords: *Cultural Dimensions, Gross Domestic Product, Population, Middle East*

[12] Burak Kılıç, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İİSBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Gaziantep/Türkiye, brk.klc.92@gmail.com

Giriş

Her ülkenin kendisine has özellikleri mevcuttur ve bu özellikler, o ülkeyi diğer ülkelerden farklı kılar. Bu farklılıklar her alanda kendini gösterebilir. Ekonomi, sosyokültürel yapı, nüfus, siyasi ve idari yapı gibi… Bu araştırmada bu farklılıklardan bazıları araştırmaya dâhil edilmiştir. Bunlar: GSYH, nüfus ve kültür. Bu çalışmada Orta doğu ülkelerinin kültürel özellikleri, nüfusları ve GSYH'leri incelenecek ve bunlar arasındaki ilişki incelenecektir. Ayrıca bu bölgedeki kültürel özellikler tümevarım yöntemi ile değerlendirilecektir. Bu çalışmanın sınırlığı ya da kısıtlılığı, Orta doğu ülkeleri ve bu ülkelere ait bazı verilerdir.

2. Kültür Boyutları

Hofstede kültürü, bir insan ya da topluluğu diğer insan veya topluluklardan ayıran farklılıklardır diye tanımlamaktadır. Kültür aklın yazılımıdır ve insan aklının derinliklerinde yer almaktadır (Hofstede, 1984: 82). Hofstede (2005: 4) kültürü, yazılı olmayan kurallardır diye de tanımlanmaktadır.

Maslow insanların aynı temel ihtiyaçlara sahip olduğunu söyler ve bu ihtiyaçların fizyolojik, güvenlik, sevgi, saygı ve kendini gerçekleştirme olduğunu söylemiştir. Bu piramitte ihtiyaçlar güçlüden zayıfa doğrudur. En güçlü olan fizyolojik ihtiyaçlar olurken, en zayıf olanı da kendini gerçekleştirmedir. Piramidin yukarısına doğru çıkıldıkça güdülenme azalmaktadır (İnceoğlu, 1985: 269-270). İhtiyaçlar hiyerarşisinden hareketle, bireylerin ihtiyaç tatmin tanımlamasındaki farkın kültürler arasındaki farklılıkları meydana getirdiği kabul edilmektedir. (Scarborough, 1998: 2; Cesere ve Sadri, 2003: 37).

Kültürün oluşumda rol oynayan faktörler ve kurumlar; ekoloji ve fiziksel çevre, aile, din, eğitim ve politik sistem olarak değerlendirilmektedir (Yeşil, 2009: 103-104).

Parker (1998: 165) kültürü okyanusta buzdağına benzetir. Nasıl ki buzdağının görünen kısmı varsa kültüründe görünen kısımları vardır. Kültürün de davranış, normlar, adetler, dil ve sembollerden oluştuğu ve bunların da kültürün görünen kısımları olduğunu ifade etmiştir.

Hofstede kültürel boyutları ilk olarak 4'e ayırmıştır. Bunlar, güç mesafesi, bireyci ve kolektivist yapı, belirsizlikten kaçınma, maskülen ve feminen toplumdur (Hofstede, 1984). Bu boyutlara ek olarak uzun ve kısa vadeli oryantasyon boyutu eklenmiştir (Hofstede, 2001). En son boyut, altıncı boyut olarak ise serbestliğe karşı sınırlama boyutu eklenmiştir (Hofstede ve Minkov, 2010). Ulusal kültür altı boyuta sahiptir (Hofstede, 2011: 7-8; Keser, Gürbüz ve Türen, 2015: 577).

Güç Mesafesi

Bazı toplumlarda insanlar gücün eşit dağıtılmadığını savunurlar (Sargut, 2001: 182). Bu savunmanın sonucu olarak oluşan nispi uzaklığa güç mesafesi denir.

Düşük güç mesafesine sahip ülkelerde, eşitsizlikler minimuma indirilmiştir. Her birey aynı hakka sahiptir. Uzlaşma önemlidir. Üstler erişime açıktır ve maaş farkı azdır (Hofstede, 1997: 37).

Çalışanların güveni ve özgüveni yüksektir. Yöneticiler becerikli ve demokratlardır (Aycan, 2000: 192221).

Yüksek güç mesafesine sahip ülkelerde, eşitsizlikler kabullenilir. Üstler erişilmezdir. Astlar emir beklerler (Hofstede, 1997: 37). Çalışanlar güven konusunda isteksiz tutum sergilerler. Yöneticiler otokrat ve babacandır (Aycan, 2000: 192-221).

Bireyci ve Kolektivist Yapı

Bireylerin kendilerine mi yoksa bir gruba mı yöneldikleri sorusunun yanıtıdır (Steger, Schindel ve Krapf, 2002: 34).

Kolektivist yapıya sahip ülkeler "biz" odaklıdır. İletişim önemlidir. Kolektivist bir yapısı olan ülkeleri gruplar yönetir. İşveren ile işçi arasındaki ilişki karşılıklı ahlak anlayışına bağlıdır (Hofstede, 1997: 67).

Bireyci ülkelerde "ben" odaklı bir yapı vardır. Kimlik bireye bağlıdır. Bireysel seçimler daha önemlidir. İşveren ve işçi arasındaki ilişki faydaya dayanmaktadır. Bireyler yönetir ve bu toplumlarda düşük iletişim söz konusudur (Hofstede, 1997: 67).

Belirsizlikten Kaçınma

Bir toplumun belirsiz durumları tehdit edici olarak kabul etmesi olarak tanımlanmaktadır (Sofyalıoğlu ve Aktaş, 2001: 91).

Belirsizlikten kaçınma oranı düşük olan toplumlarda, stres seviyesi düşüktür. Görüş farklılıkları kabullenilir. Başarı motivasyon sağlar. Esnek bir planlama vardır (Hofstede, 1997: 125). Üst düzey yöneticiler stratejiye dâhildir. Gerekirse kurallar çiğnenebilir. Yöneticiler her şeyi bilmeyebilir.

Değişime direnç azdır (Hofstede, 2001: 169-170).

Belirsizlikten kaçınma oranı yüksek toplumlarda stres seviyesi yüksektir. Güven motivasyonu sağlar. Hayattaki belirsizlikler tehdit olarak görülebilir ve mücadele edilmesi gerekmektedir. Kural ve kanunlara ihtiyaç duyulmaktadır. Katı bir planlama vardır (Hofstede, 1997: 125). Üst düzey yöneticiler uygulamaya dâhildir. Değişime direnç fazladır. Yöneticiler her şeyi bilir. Firmaya bağlılık önemlidir (Hofstede, 2001: 169-170).

Maskülen ve Feminen Toplum

Hofstede'ye göre "eğer bir toplumda atılganlık, para elde etme ve materyalist eğilimler egemen değerler olarak öne çıkıyorsa, insana verilen önem arka planda kalıyorsa, bu toplumların egemen değerlerinin eril kültürünü öne aldığı söylenebilir.

Dişil kültürün göstergeleriyse, insanlar arası ilişkilere ve insana verilen önem, yaşamın genel niteliğini önde tutmak biçiminde ortaya çıkmaktadır. Toplumlarda geleneksel anlamda dişilikle ilişkilendirilen kavramlar şefkatli, merhametli, nazik, sadık, çocuklara karşı sevgi dolu ve anlayışlı olmak, sıcak davranmak da eklenebilir (Sargut, 2001: 175).

Maskülen toplumlarda, bireyler hırs odaklıdır. Çalışmak için yaşarlar. Para ve işler önemlidir. Sorunlar güçlü tarafın lehine çözülür (Hofstede, 1997: 96).

Feminen toplumlarda, yaşam bireylerin odak noktasıdır. Hayatı yaşamak için çalışılmalıdır. İnsan ve içten ilişkiler önemlidir. İş insan yaşamının merkezinde değildir (Hofstede, 2001: 298-318).

Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon

Farklı özellikteki toplumlardan kimisi hemen sonuç beklemekte kimisi de zamanla sonuç elde etmeyi düşünür (Barkema ve Vermeulen, 1997: 849). Kısa dönemi benimseyen toplumlarda hemen kar amacı güdülmekteyken uzun dönemde zaman içerisinde belli işlemler sonucunda kar elde etmeye odaklanılır (Roath, Miller ve Cavusgil, 2002: 10-11).

Uzun vadeyi benimseyen toplumlarda, azim ve çaba kazanımların yavaş yavaş ortaya çıkmasını sağlar. Birikimler ve kaynakların doğru kullanımı önemlidir. Yatırım için mevcut kaynaklar kullanılır (Hofstede, 1997: 173).

Kısa vadeyi benimseyen toplumlarda, çabaların sonuçlarının hızla ortaya çıkması beklenir. Harcama konusunda sosyal baskı söz konusudur. Yatırım için küçük miktarlı sermaye gerekir (Hofstede, 1999: 173).

Serbestliğe Karşı Sınırlama

Bir topluluğun üyelerinin heva ve heveslerini ne kadar kontrol altında tutabildikleridir. Hevesli topluluklar göreceli olarak isteklerini ve heveslerini yerine getirmekte kendilerini özgür bırakmışlardır (Şeker, 2015).

Türkiye'ni sırası ile güç mesafesi, bireyci ve kolektivist yapı, belirsizlikten kaçınma, maskülen ve feminen toplum, uzun ve kısa vadeli oryantasyon ve serbestliğe karşı sınırlama puanları şöyledir: 66-3745-85-46-49.

Güç aralığı yüksek bir ülkedir. Türkiye, kolektivist bir ülkedir. Biz anlayışı hâkimdir. Türkiye'de feminen özelliklerin daha ağır bastığını söyleyebiliriz. Türkiye'de belirsizlikten kaçınma boyutunun skoru çok yüksektir. Uzun ve kısa vadeli oryantasyon boyutuna bakıldığı zaman Türkiye orta derecede bir skor almıştır. Bu ifadeden hâkim bir kültür tercihi çıkarmak mümkün değildir. Serbestliğe karşı sınırlama skoru da aynı şekilde ara bir değer olduğundan dolayı net bir şey söylemek doğru olmaz.

3. Nüfus

Nüfus belirli bir bölgede, belirli bir zaman dilimi sürecinde yaşayan toplam insan sayısıdır. Bu yeryüzü üzerindeki bölge, bir köy, bir kasaba, bir kent, bir metropol, hatta bir kıta gibi değişik yerleşim birimleri şeklinde olabilir. Nüfus popülasyon miktarı olarak literatürde karşılık bulmaktadır. Toplumların nüfusunu sayı yönünden inceleyen bilime "demografi" denir. Günümüzde toplum biliminin bir alt dalı sayılmaktadır (Dünmezer, 1994: 64).

4. Orta Doğu Ülkeleri

Orta doğu çok eski çağlardan bu yana insanlık için çok önemli bir yer olmuştur. Orta doğu dünya politikasının en önemli ve en sorunlu bölgelerinden biridir. Bu bölgeyi bu denli önemli ve sorunlu kılan ise coğrafyasıdır ve İbni Haldun'un da dediği gibi coğrafya kaderdir (Akdemir ve Akengin, 2013: 2-6). Bu kadar önemli olması bu bölgenin yapısında, kültüründe, nüfusunda sürekli (savaş, darbe…) değişim yaşanmasına sebebiyet vermektedir.

Orta Doğu kavramını ilk defa 1902 yılında Amerikan deniz tarihçisi ve stratejist Alfred Thayer Mahan, Arabistan ile Hindistan arasındaki bölgeyi ifade etmek için kullanmıştır (Çelik ve Gürtuna, 2005: 17). Her ne kadar bu kavramı ilk Amerikalılar kullanmış olsalar da İngiltere için bu bölge daha önemlidir (İdrisoğlu ve Prof. Dr. Çalış, 2010: 7-9)

Asya, Avrupa ve Afrika kıtaları Orta doğu bölgesinde birleşir. Coğrafi olarak ise çeşitli tanımlar yapılmaktadır. Örneğin; batıda Fas, Tunus, Cezayir, Libya, Sudan ve Mısır'dan başlayarak, doğuda, körfez ülkeleri, kuzeyde, Türkiye, Kafkasya, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, İran, Afganistan ve Pakistan'ın, güneyde, ise Suudi Arabistan ve Yemen'in de dâhil edildiği coğrafya olarak tanımlanır.13 Daha dar bir tanımlama ise doğuda Umman Körfezi, kuzeyde Türkiye ve İran, batıda Mısır ve doğusu, güneyde ise Aden Körfezi ve Yemen'in dâhil edildiği bir coğrafya karşımıza çıkar. Aslında hangi tanım esas alınırsa alınsın karşımıza Müslüman bir dünya çıkmaktadır. Bu bakımdan Orta Doğu Müslüman bir dünya olarak algılanmaktadır (Lindholm, 2004: 30–31).

Ayrıca Orta Doğu Bölgesi toplam 24 ülkeden oluşan Eski Dünya (Avrupa-Asya-Afrika) karaların birleştiği orta bölümü oluşturmaktadır. Orta Doğu ülkelerini oluşturan Malta, Libya, Sudan, Eritre, Habeşistan (Etiyopya) ve Somali, daha sonraları bölge sınırları dışına çıkarıldı. Bugün için Malta, Libya, Sudan, Eritre, Habeşistan, Somali, Afganistan ve Pakistan gibi ülkeler Orta Doğu bölgesinin yakın çevresi olarak kabul edilmekte ve zaman zaman siyasi bakımdan bu ülkelerden biri veya bir kaçı bölge içinde sayılabilmektedir.

Türkiye, İran, Irak, Suriye, Suudi Arabistan, KKTC ve Rum Yönetiminin yer aldığı Kıbrıs Adası, Mısır, Ürdün, Lübnan, İsrail, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman, Yemen, Orta Doğu devleti sayılmakla birlikte sınırlar kesin değildir. Bugün için Orta Doğu denilince; kuzeyde Türkiye, batıda Mısır, doğuda İran ve güneyde Yemen'in çerçevelediği kabaca bir dikdörtgeni içine alan bölge akla gelmektedir (Yılmaz, 2004: 13–14).

5. Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla

Ülkelerin ekonomik gelişme düzeylerinin belirlenmesinde en sık başvurulan ölçüt gayrisafi yurtiçi hâsıladır. Buna göre GSYH düzeyi yüksek olan ülkeler gelişmiş ülkeler olarak adlandırılmaktadır.

Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesinde ve karşılaştırılmasında en çok başvurulan ölçüt GSYH'dir. Bilindiği gibi GSYH bir ülke sınırları içinde, belli bir dönemde üretilen tüm nihai mal ve hizmetlerin toplam parasal değeridir (Özsoy ve Tosunoğlu, 2017: 285-301).

6. Yöntem, Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde, açıklanan ve analizleri yapılan konuların genel bir değerlendirilmesi yapılacaktır. Bu çalışma, nesnel bir çalışmadır. Meta analizi yöntemi kullanılmıştır. Meta analizi analizlerin analizidir. Meta analizi, belirli bir konuda yapılmış birbirinden bağımsız birden çok çalışmanın sonuçlarını birleştirme ve elde edilen araştırma bulgularının istatistiksel analizini yapma yöntemidir. Hofstede'nin yapmış olduğu analizler (ülkelerin kültür boyutları) kullanılmıştır. Hofstede'nin verileri ikincil kaynakken diğer veriler araştırmacının kendisi tarafından elde edildiğinden dolayı birincil kaynaktır. Ayrıca bu çalışmada ülkelerin kültürel özellikleri hakkında varılan sonuçlara tümevarım yöntemi (tikelden tümele, olaydan yasaya, etkiden etkene, özelden genele) ile ulaşılmıştır.

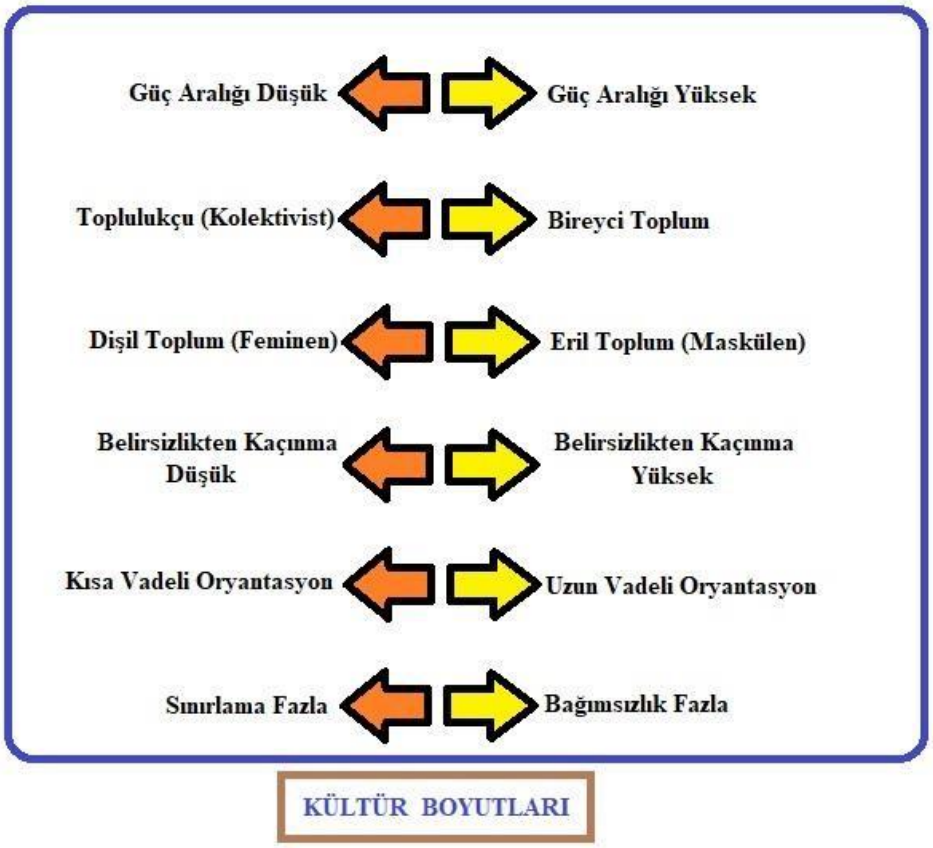
Çalışmanın evreni; Orta doğu ülkelerinin kültür boyutları, nüfusları ve gelişmişlik düzeyleri (GSYH) arasındaki ilişkidir. Bu çalışmanın örneklemi; Orta doğu ülkelerinin kültür boyutları, nüfusları ve (gelişmişlik düzeyleri) GSYH'leridir. Bu çalışmada evren ve örneklem birbirine eşittir.

Araştırma türlerinden, temel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Yani, akademik araştırma olarak da bilinen bu araştırmanın amacı bilgi birikimini arttırmaktır. Olguların daha iyi anlaşılması ve ilişkilendirilmesi için yapılan bir araştırmadır.

Bu çalışmada Orta doğu ülkelerinin kültür boyutları, nüfusları ve gayrisafi yurtiçi hâsıla verileri incelenmiştir. Kültür boyutları ile nüfus arasında bir ilişki var mı? Kültür boyutları ile GSYH arasında bir ilişki var mı? Ülkelerin kültürel özellikleri nelerdir? Bu sorulara yanıtlar aranacaktır. Araştırmanın

sonuçlarına korelasyon (ilişki) analizi (SPSS) ve kültür boyutlarının ortalamaları sonucu elde edilen veriler sayesinde ulaşılmıştır. Korelasyon analizi, iki değişken arasındaki ilişkiyi veya bir değişkenin iki veya daha çok değişken ile olan ilişkisini test etmek, varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir.

Bir değişkenin, çok değişken (ikiden fazla) ile olan ilişkisini; test etmek ve varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için kullanılan istatiksel bir yöntemdir. Korelasyon katsayısı küçük "r" harfi ile gösterilir ve bu değer -1 ile +1 arasında değerler alır. Eğer r değeri -1'e yakın değerler alıyor ise değişkenler arasında negatif yönde, +1'e yakın değerler alıyor ise pozitif yönde bir ilişki olduğu belirlenir. Eğer r değeri sıfıra yakın değerler alıyor ise iki değişken arasında bir ilişki olmadığı sonucuna varılır. Analiz sonucunu daha iyi anlamak adına bazı bilgiler şekil ve tablo olarak verilecektir:

Şekil 1. Kültür Boyutları

Kaynakça: Keser ve Kılıç, 2018: 110

Hofstede, ülkelere her bir kültür boyutu için puanlar vermiştir. Skorun yüksek olması durumunda bir toplum sağdaki özellikleri (Şekil 1), düşük olması durumunda soldaki özellikleri taşımaktadır.

Tablo 1. Orta Doğu Ülkelerinin Kültür Boyutları Ortalaması

Güç Mesafesi	Bireyci ve Kolektivist Yapı	Maskülen ve Feminen Toplum	Belirsizlikten Kaçınma	Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon	Serbestliğe Karşı Sınırlama
71,9	33,2	51,21	72,2	26,1	32,1

Bu ortalamalar baz alınarak ülkelerin kültürel özellikleri yorumlanacaktır.

Tablo 2. Orta Doğu Ülkeleri

ORTA DOĞU	KÜLTÜR BOYUTLARI						GSYH	NÜFUS
ÜLKELERİ	PDI	IDV	MAS	UAI	LTO	IND	GSYH	NÜFUS
TÜRKİYE	66	37	45	85	46	49	851,102	80,745.02
İRAN	58	41	43	59	14	40	439,514	81,162.79
IRAK	95	30	70	85	25	17	197,716	38,274.62
SURİYE	80	35	52	60	30			18,269.87
SUUDİ ARABİSTAN	95	25	60	80	36	52	683,827	32,938.21
MISIR	70	25	45	80	7	4	235,369	97,553.15
ÜRDÜN	70	30	45	65	16	43	40,068	9,702.35
LÜBNAN	75	40	65	50	14	25	51,844	6,082.36
İSRAİL	13	54	47	81	38		350,851	8,712.40
BAHREYN							35,307	1,492.58
KATAR							167,605	2,639.21
B.A.E.	90	25	50	80			382,575	9,400.15
UMMAN							72,643	4,636.26
YEMEN							18,213	28,250.42
FİLİSTİN							12,7	4,817
KUVEYT	90	25	40	80			120,126	4,136.53
AFGANİSTAN							20,815	35,530.08
PAKİSTAN	55	14	50	70	50		304,952	197,015.95
TUNUS							40,257	11,532.13
CEZAYİR							170,371	41,318.14
LİBYA	80	38	52	68	23	34	50,984	6,374.62
FAS	70	46	53	68	14	25	109,139	35,739.58
SUDAN							109,139	40,533.33
KUZEY KIBRIS							11,601	313.626
GÜNEY KIBRIS							21,652	1,179
	71,9	33,2	51,21	72,2	26,1	32,1		

Kaynakça: http://databank.worldbank.org/data/download/GDP.pdf, Erişim Tarihi: 19.09.2018

https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/, Erişim Tarihi: 19.09.2018

https://www.worldbank.org/tr/country/turkey, Erişim Tarihi: 19.09.2018

Analizi yapılan **gayrisafi yurtiçi hâsıla** ile **kültür boyutları** değişkenleri arasında anlamlı bir ilişkiye **rastlanmamıştır**.

Analizi yapılan **nüfus** ile **kültür boyutları** değişkenleri arasında anlamlı bir ilişkiye **rastlanmamıştır.**

Analizi yapılan **nüfus** ile **gayrisafi yurtiçi hâsıla** değişkenleri arasında *anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır*. Kültür boyutları değişkeni ile ilgili anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Anlamlı ilişki sadece bu iki değişken arasında vardır.

Tablo 3. Korelasyon Analizi

Correlations				
			NÜFUS	**GAYRİSAFİ YURTİÇİ HÂSILA**
Spearman's rho	**NÜFUS**	Correlation Coefficient	1,000	,569**
		Sig. (2-tailed)	.	0,004
		N	25	24
	GAYRİSAFİ YURTİÇİ HÂSILA	Correlation Coefficient	,569**	1,000
		Sig. (2-tailed)	0,004	.
		N	24	24
****. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).**				
Nonparametric Correlations				

Bu analizde kullanılan veriler parametrik değildir. Bu analizde korelasyon çeşitlerinden Spearman korelasyon yöntemi uygulanmıştır. Ülkelerin nüfusları ile GSYH'leri arasında pozitif yönlü ve 0,569 düzeyinde anlamlı bir ilişki vardır. Değişkenlerden biri artarken diğeri de artar veya biri azalırken diğeri de azalır. Analiz sonucu 0,30 ile 0,70 arasında olduğu için orta düzeyde bir ilişki vardır. İşaretin pozitif olması, değişkenlerin aynı yönde değiştiğini belirtir. Doğru yönde bir ilişki söz konusudur. Nüfusu yüksek olan ülkelerin, GSYH özellikleri de yüksektir. Tersi bir durumda; bir ülkenin nüfus sayısı düşükse, gayrisafi yurtiçi hâsıla özellikleri de düşüktür.

Tablo 4. Türkiye'nin Kültür Boyutları

Güç Mesafesi	Bireyci ve Kolektivist Yapı	Maskülen ve Feminen Toplum	Belirsizlikten Kaçınma	Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon	Serbestliğe Karşı Sınırlama
66	37	45	85	46	49

Kaynakça: https://www.hofstede-insights.com/, Erişim Tarihi: 19.09.2018

Güç aralığı yüksek bir ülkedir. Türkiye, kolektivist bir ülkedir. Biz anlayışı hâkimdir. Türkiye'de feminen özelliklerin daha ağır bastığını söyleyebiliriz. Türkiye'de belirsizlikten kaçınma boyutunun skoru çok yüksektir. Bu skorun yüksek olduğu ülkelerde yasa ve kurallara büyük ihtiyaç vardır. Uzun ve kısa vadeli oryantasyon boyutuna bakıldığı zaman Türkiye orta derecede bir skor almıştır. Bu ifadeden hâkim bir kültür tercihi çıkarmak mümkün değildir. Fakat kısa vadeye daha yakındır. Yani bu toplumlarda kararlar kısa sürede olsun istenmektedir. Serbestliğe karşı sınırlama skoru da aynı şekilde ara bir değer olduğundan dolayı net bir şey söylemek çok mümkün değildir.

7. Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde varılan sonuçlara ve bu konuda çalışmak isteyen araştırmacılara önerilerde bulunulacaktır.

SPSS ile yapılan analiz sonucu (korelasyon) sadece Orta doğu ülkelerinin nüfusları ile gayrisafi yurtiçi hâsılaları arasında anlamlı bir sonuç elde edilmiştir. Bu sonuçlar:

- Orta düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki ölçülmüştür.
- Nüfusu yüksek olan ülkelerin, GSYH'si de yüksektir.
- GSYH düzeyi yüksek olan ülkeler gelişmiş ülkeler olarak adlandırılmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesinde ve karşılaştırılmasında en çok başvurulan ölçüt GSYH'dir. Literatürdeki bu bilgiden hareketle nüfusu fazla olan Orta doğu ülkelerinin, düşük olanlara kıyasla daha fazla gelişmiş olduğunu söyleyebiliriz.

Orta doğu ülkelerinin kültürel özellikleri Tablo 1'deki ortalamalar temel alınarak yorumlanacaktır:

- **Güç Mesafesi (**71,9): Bu ülkelerin güç mesafesi yüksektir. Bazı toplumlarda insanlar gücün eşit dağıtılmadığını söylerler. Bu söylem sonucu oluşan nispi uzaklığa "güç mesafesi" denir. Bu skorun yüksek olması; güçlü olanın ayrıcalıklı olduğu, merkeziyetçiliğin ön planda olduğu, üstlere erişimin zor olduğu, çocuklara itaatin öğretildiği, üst yöneticilerin yaşlı olduğu, değişimlerin darbeyle olduğu anlamlarına gelir.
- **Bireyci ve Kolektivist Yapı (**33,2): Bu ülkelerin kolektivist olduğunu skordan yola çıkarak söyleyebiliriz. Bu ülkelerde "biz" anlayışı hâkimdir. Ekonomik gelişim bireyci toplumlara kıyasla daha azdır. Yüksek düzeyde iletişim söz konusudur. Bu toplumlarda yönetim gruplara yöneliktir.
- **Maskülen ve Feminen Toplum (**51,21): Bu boyutta orta dereceli bir skor söz konusudur.

Genel bir ifadeye varmak zordur. Fakat Türkiye'nin feminen özelliklerinin maskülene kıyasla daha ağır bastığını söyleyebiliriz. Orta doğu ülkelerinin feminen özellikleri fazladır. Çalışmak yaşamak içindir ve grup kararları ön plandadır. Ayrıca bu toplumlarda insan ilişkileri samimi ve içtendir.

- **Belirsizlikten Kaçınma (**72,2): Bu boyutun skoru yüksektir. Türkiye'nin de bu boyutunun skoru çok yüksektir. Bu toplumlarda belirsizlikler karşısında stres fazladır ve kurallara (kanun) ihtiyaç duyulmaktadır. Katı bir planlama vardır.

- **Uzun ve Kısa Vadeli Oryantasyon (**26,1): Skorun ortalamasının düşük olduğu görülmektedir. Bu toplumlarda kısa vadeli oryanstasyon özellikleri fazladır. Bu toplumlarda sonuçların hemen ya da kısa zamanda ortaya çıkması beklenmektedir. İhtiyaçların hemen karşılanması beklenmektedir ve bu toplumlarda gelenekler kutsaldır. Bu toplumlar "iş yaşamında" kısa vadeye odaklıdırlar.

- **Serbestliğe Karşı Sınırlama (**32,1): Bu değerin düşük olması serbestliğe karşı sınırlamanın fazla olduğu anlamına gelmektedir. Yani Orta doğu "özgürlüğün" kısıtlandığı bir bölgedir. Bireyler içe dönük, duyguları bastırılmış, negatif ve kötümserlerdir.

Bu değişkenlerin incelenmesi önemli, zevkli, eğitici, öğretici ve merak uyandırıcıdır. Bu veriler birçok değişken ile ilişkilendirilebilir ve literatüre yeni bir bakış açısı eklenebilir. Örneğin, bölge değiştirilebilir veya bir bölge ile başka bir bölgenin kültürel özellikleri kıyaslanabilir. Ayrıca nüfus, GSYH gibi değişkenler yerine gayrisafi milli hâsıla, seçim sistemleri de incelenebilir. Problem bölümünde bahsedilen sorulara verilen yanıtlarla beraber bu çalışma, literatürde yer alan çalışmalara yeni bir bakış açısı getirmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu çalışma, gelecekte literatürde yer alacak olan çalışmalara iyi bir kaynak olması bakımından da önem teşkil etmektedir.

Kaynakça:

Akdemir, İ. O. ve Akengin, H. (2013). *Coğrafya Biliminin Tanımı, İlkeleri, Konusu, Bazı Temel Kavramları ve Öğretimi, Genel Fiziki Coğrafya*, Edi. Hamza Akengin ve İskender Dölek, Ankara, Pegem Akademi Yayınları, s. 2-6.

Aycan, Z. (2000). *Impact of Culture on Human Resource Management Practices: A 10-Country Comparison*, Applıed Psychology: An International Rewiew, s. 192-221.

Barkema, Harry G., Vermeulen, F. (1997). *What Differences in Cultural Backgrounds of Partners Are Detrimental for International Joint Ventures*, Journal of International Business Studies, s. 849.

Cesere, J. ve Sadri, G. (2003). *Do All Carrots Look the Same? Examining the Impact of Culture on Employee Motivation*, Management Research News, Vol.26 (1), s.37.

Çelik, S. ve Gürtuna, A. (2005). *Büyük Orta Doğu Projesi ve Türkiye'ye Etkileri*, Global Strateji Enstitüsü, Ankara, s. 17.

Dünmezer, S. (1994) *Toplumbilim*, Beta Basım Yayım, İstanbul, 11. Bası, s.64.

Hofstede, G. (19.09.2018). *Kültür Boyutları*, https://www.hofstede-insights.com/

Hofstede, G. (19.09.2018). *Kültür Boyutları*, https://www.hofstede-insights.com/countrycomparison/

Hofstede, G. (1984). *Cultural Dimensions in Management and Planning*, Asia Pacific Journal of Management, January, s. 82.

Hofstede, G. (1984). *Culture's Consequences*: International Differences in Work Related Values. Newbury Park, Sage Publications.

Hofstede, G. (1997). *Cultures and Organizations*, Mc Graw-Hill, Inc. , s. 37-173.

Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences*. 2. Bası. Sage Publications, Beverly Hills. Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations (2nd edition). Sage Publications*, Thousand Oaks, California, s. 96-318.

Hofstede, G. (2011). *Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context, Online Readings in Psychology and Culture*,Unit: 2, http://scholarworks.gvsu.edu/orpc/vol2/iss1/8, accessed on: 25.11.2017.

Hofstede, G. Hofstede ve Minkov, M. (2010). *Cultures and Organizations*: Software of the Mind (Rev. 3rd ed.). New York: McGraw-Hill. For translations see www.geerthofstede.nl and "our books".

Hofstede, G. Hofstede, G. J. (2005), *Cultures and Organizations*: Software of the Mind, (Revised and expanded 2nd ed.). McGraw Hill. McGraw-Hill. For translations see www.geerthofstede.nl and "our books". New York, s. 4.

İdrisoğlu, R. E. ve Prof. Dr. Çalış, Ş. (2010). *Rusya'nın ve ABD'nin SSCB Sonrası Orta Doğu Politikaları*, Tez, Konya, s. 7-9.

İnceoğlu, M. (1985). *Güdüleme Yöntemleri*, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Basın Yayın Yüksekokulu Basımevi, Ankara, s. 269-270.

Keser, A., Gökmen, Y. ve Türen, U. (2015). *The Impacts of National Culture on Fatal Occopatıonal Injuries, Turkish Studies International Periodical For The Languages*, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/6 Spring 2015, DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/, TurkishStudies.8129 ISSN: 1308-2140, Ankara/Türkiye, s. 567-588.

Kılıç, B. Keser, A. (2018). "*Seçim Sistemleri ve Ulusal Kültür*", Kriter Yayınevi, 1. Baskı, ISBN: 978-605-2228-08-1, Beşiktaş/İSTANBUL, s. 110.

Lindholm, C. (2004). *İslami Orta Doğu,* Çev: Balkı Şafak, İmge Kitapevi, Ankara, 1.Baskı, s. 30–31.

Özsoy, C. E. ve Tosunoğlu, T. (2017). Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 26, Sayı 1, s. 285-301.

Parker, B. (1998). *Globalization and Business Practice*. Sage Pub. London, s. 165

Roath, A. S., Miller, S. R. ve Cavusgil S. T. (2002). *A Conceptual Framework of Relational Governance in Foreign Distributor Relationships*. Insternational Business Review, s. 10-11.

Sargut, A. Selami. (2001). *Kültürler Arası Farklılaşma ve Yönetim*, İmge Kitabevi, Ankara, s. 175-182.

Scarborough, J. (1998). *The Origins of Cultural Differences and Their Impact on Management*, Quorum Books, London, s. 2.

Sofyalıoğlu, Ç. ve Aktaş, R. (2001). *Kültürel Farklılıkların Uluslararası İşletmelere Etkisi, Yönetim ve Ekonomi*, Cilt: 7, Sayı: 1, s. 91.

Steger, U., Schindel, C. ve Krapf, H. (2002). *The Experience of Emas in Three European Countries: A Cultural and Competitive Analysis*, Business Strategy and the Environment, s. 34.

Şeker, Şadi E. (2015). *Hofstede'nin Kültürel Boyutlar Teorisi Hofstede's Cultural Dimensions Theory*, MISSözlük, http://mis.sadievrenseker.com/2015/03/hofstedenin-kulturel-boyutlar-teorisihofstedes-cultural-dimensions-theory/, Erişim Tarihi: Aralık, 2017.

Worldbank. (19.09.2018). *GDP Gross Domestic Product 2017 Orta Doğu Ülkelerinin Gayrisafi Yurtiçi Hâsılası*, http://databank.worldbank.org/data/download/GDP.pdf

Yeşil, S. (2009). *Kültürel Farklılıkların Yönetimi ve Alternatif Bir Strateji: Kültürel Zekâ*, KMU İİBF Dergisi Yıl:11 Sayı:16, s. 103-104.

Yılmaz, T. (2004). *Uluslararası Politikada Orta Doğu*, Ankara, Akçag Yayınları, s. 13–14.